

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

Savinjske

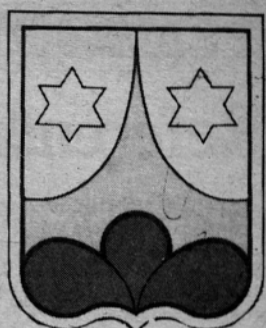
Leto XVI
Številka 10
Oktober 1986

NOVICE

Glasilno socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

LJUBNO

GORNJI GRAD

Nekaj več o naši občini

Večkrat se dogaja, da občani ne vedo v kakšni skupnosti živijo, ne poznajo nekaterih podatkov, ki povedo več o družbeno-političnem in ekonomskem položaju svoje občine. Zato objavljamo podatke, ki so bili posredovani v sodelovanju pristojnih služb občine.

Naša občina meri 507 km² in po zadnjih podatkih šteje 16.309 prebivalcev, kar pomeni, da živi na km² 32 prebivalcev. Torej po velikosti sodi občina Mozirje med največje občine v Sloveniji, po številu prebivalcev in njeni naseljenosti pa je med zadnjimi.

V gospodarstvu občine prevladujejo 4 panoge, kjer je tudi največje število zaposlenih delavcev in sicer lesna industrija, gozdarstvo, tekstilna industrija in kmetijstvo. V teh delovnih organizacijah je v poprečju zaposlenih 2.866 delavcev, kar predstavlja 78% vseh zaposlenih v gospodarstvu občine, 22% pa odpade na elektro, kemično, kovinsko-predelovalno industrijo in gostinstvo.

Torej gospodarstvo naše občine zastopajo panoge, ki niso visoko akumulativne. Največji problemi se pojavljajo prav v lesni industriji, ki posluje na robu rentabilnosti, kar pa je trenutno značilno za celotno lesarstvo Slovenije. Glede na to, da pa ta panoga predstavlja skoraj polovico celotnega družbenega proizvoda naše občine, se to odraža tudi v celotnem gospodarstvu občine in vpliva na počasnejšo rast družbenega proizvoda in njegove nadaljnje delitve. V obdobju 1981 — 1985 je družbeni proizvod naraščal po poprečni letni realni stopnji 4,5%. To je sicer hitrejša rast kot v republiki, kar pa je posledica večje investicijske dejavnosti v srednjoročnem obdobju 1976/80.

Na področju zaposlovanja smo v obdobju 1981/85 realiziral poprečno letno stopnjo rasti 1,8%. Kljub takšni stopnji pa imamo polno zaposlenost. Tudi v naslednjem srednjoročnem obdobju ne predvidevamo bistvenega povečanja števila zaposlenih, kar bo sigurno vplivalo na strukturo zavarovanih oseb. To pomeni, da se bo povečal v strukturi delež upokojenecv in kmetijskih zavezancev. V naši občini je prisoten tudi velik migracijski vpliv, saj se na delo izven občine vozi preko 700 občanov, kar pomeni 4,3% vsega prebivalstva naše občine ali 14,0% vseh zaposlenih v občini.

Kot je bilo že omenjeno, so v naši občini v glavnem zastopane neakumulativne panoge. Ugotavljamo, da imamo ob takšni strukturi panog tudi nizke osebne dohodke. Tako je znašal poprečni neto osebni dohodek na zaposlenega v letu 1985 47.316,00 din, v 1. polletju letošnjega leta pa 77.280,00 din. V obeh primerih in to dejstvo, je prisotno v naši občini že v preteklem srednjoročnem obdobju je, da s takšnimi osebnimi dohodki močno zas-

tajamo tako za Celjsko regijo kot tudi republiškim poprečjem. Tako smo v letu 1985 zaostajali za poprečnim neto OD na zaposlenega v republiki za 12%, v 1. polletju letošnjega leta pa zaostajamo že 16,3%.

V strukturi delitve dohodka največ sredstev namenimo skupni porabi. Tako smo v letu 1983 za ta del namenili 6,8% dohodka, v letu 1985 10,5%, v 1. polletju letošnjega leta pa že 13,8%. Na drugi strani pa se nam zmanjšuje delež akumulacije v dohodku, saj je ta znašal v letu 1983 16,0% v 1. polletju letošnjega leta pa 11,6%.

V naši občini smo za SIS-e družbenih dejavnosti namenili v letu 1983 9,7% družbenega proizvoda gospodarstva občine, v letu 1985 pa že 12,7% družbenega proizvoda, kar kaže na vse večje obremenitve našega gospodarstva.

Iz nekaterih gornjih ugotovitev lahko povzamemo to, da se problemi, ki se pojavljajo v gospodarskem prostoru, odražajo tudi v negospodarstvu, zlasti v SIS družbenih dejavnostih. To se kaže tudi v naši občini, ko se marsikatera SIS najde v težavnem položaju, kar pa je že dalj časa prisotno v zdravstvu.

Poimenovanje ulic v Mozirju

Kraj kakršen je Mozirje postaja zaradi stalnega priseljevanja in novih gradenj pravi labirint in gorje tistemu, ki želi hitro najti nekoga v tej zmešnjavi hišnih števil.

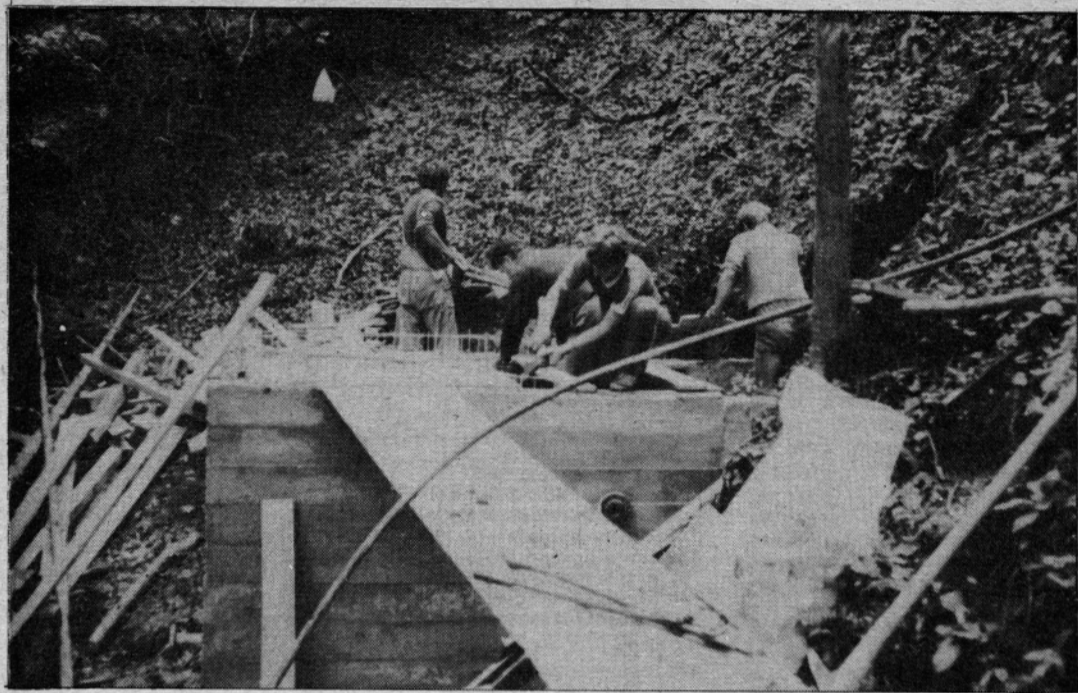
Domače jedi ohranjamo

Da so domače jedi zelo iskane in da so lahko popestritev turistične ponudbe, je na dlani. Prav zato je ohranjanje domača pozabljenih posebnosti naših starih kuhinj, zelo pomembno.

Zato je pohvalno, da so v Mozirju izdali malo brošuro z naslovom Domače jedi v Zgornji Savinjski dolini. Gradivo zanjo so zbrali učenci naših osnovnih šol in Milena Božič, Marija Bezovšek, Vojko Colnar, Lenka Kralj in Ela Vininšek.

Uvodne misli povedo, da je knjižica namenjena predvsem mladim gospodinjam, ki največkrat ne poznajo kuhinje naših babic. Našel bi se čas, da bi se naš jedilnik popestril tudi s starimi jedmi. Morda še opomba, ki opozarja, da opis jedi največkrat nima navedenih količin, ker so nekoč pač te določali po občutku.

Marsikaj bi se dalo s pomočjo šolnikov in njihovih učencev podobno ohraniti. Vsa taka prizadevanja so hvalevredna in jih kaže vsestransko podpreti in prav zato je pričujoča knjižica še več vredna!

Da bi zagotovili dobro pitno vodo, so prebivalci Gneča in Slatin morali veliko delati. Slika jih kaže pri gradnji zajetja Ruškovec

S skupnimi močmi do vode

Prebivalci Gneča so že večkrat dokazali, da znajo sodelovati, ko gre za skupne naložbe. Tako je bilo pri posodabljanju cest in tako je sedaj, ko si prizadevajo na vse kriplje, da bi v naselje pritekla dobra pitna voda.

Že dolgo so krajanje ob suši trpeli pomanjkanje vode, pa so stopili na krajevno skupnost Mozirje in predlagali skupno akcijo. Tam so njihova prizadevanja z razumevanjem podprli, le da niso mogli kaj veliko gmotno sodelovati. Vendar pa so kmalu pristopili k skupnem delu še krajanje sosednjih zaselkov in tako je

prišlo do sodelovanja treh krajevni skupnosti — Mozirje, Šmartno ob Paki in Gorenje. Ustanovili so skupni gradbeni odbor v katerem je iz vsake KS po pet članov. Ta odbor je določil ožje operativno telo, ki ga vodi prizadeveni Ivan Pečnik. Strokovni nadzor je prevzelo mozirsko komunalno podjetje, dočim nadzorje gradbena dela Stane Divjak iz Titovega Velenja.

Ljudje so krepko vihteli lopate in pravi Ivan Pečnik, ki smo ga našli v temačni grapi na delu zajetja Ruškovec. In res vso pot tja do izvi-

ra so ljudje krepko vihteli lopate in krampe. Končno je bilo treba spraviti v zemljo kakih 3 km vodovodnih cevi. To pa po takem zemljišču kot je tisto okoli izvirov res niso mačje solze. Gre torej za obsežno delo, ki ni le težko, je tudi drago. Kot pravijo poznavalci se nobeno podjetje tega ne bi lotilo.

Ko smo šli po sledi njihovega dela tja do Ruškovec in Tripotoka smo lahko videli, da so sedaj delali na betoniranju zajetij. Imajo pa že narejene vse odcepe, kar daje upati, da bodo že letos imeli vodo v naseljih, ki so vključena v to veliko delo. To pa so Gneča in Slatine. Še to, Ruškovec daje dnevno kakih 24.000 litrov odlične vode, Tripotok pa kakih 43.000 litrov. To pa so že količine, ki zagotavljajo dobro preskrbo z vodo za vključenih 70 gospodinjstev.

Ivan Pečnik je končno povedal tudi kaj pomeni ta naloga v denarju. Vsako gospodinjstvo je že prispevalo 50.000 din, pa še bodo, ko bo obračun. Predvidevajo, da bo skupna vrednost naložbe okoli 20.000.000 din. Pri tem je treba upoštevati delo, ki je bilo opravljeno. Na gospodinjstvo računajo na kakih 300 delovnih ur, k temu pa je dodati še strojne ure, ki jih opravljajo lastniki mehanizacije.

In ob koncu še pohvala najprizadevnejšim! To so Anton Gračner z Gneče, Franc Kumer iz Slatin (KS Gorenje) in Martin Hraštnik iz Slatin (KS Šmartno ob Paki). Seveda pa bi bilo odveč naštevati vse, ki si dejansko prizadevajo za to, da bo voda kmalu pritekla in da jo bo dovolj za vse.

Posvet predsednikov SZDL

V septembru je bil posvet predsednikov KK SZDL naše občine. Na njem so poleg organizacijskih vprašanj obravnavali tudi vse ostalo kar zanima krajanje po krajevni skupnosti. Na posvetu so sprejeli tele sklepe:

Vse krajevne konference SZDL takoj pristopijo k pripravam za izvedbo volitev organov krajevni skupnosti.

KK SZDL bodo poskrbele, da bodo aktivnosti v zvezi s sprejetim programom o izvedbi volitev v organe KS potekale po zastavljenih terminih, ki smo jih sprejeli na sestanku. KK SZDL v akcijo za izvedbo volitev vključijo vse frontne dele (ZK, mladina, borci, sindikat) OO ZK naj bi ob sodelovanju z OK ZKS sklicale zbornice komunistov po krajevni skupnosti. KK SZDL naj v to akcijo vključijo tudi vodstva vseh organizacij in društev v kraju. Mandat predsednika sveta KS je praviloma 2 plus 2 leti, v izjemnih primerih pa ga je možno podaljšati, če dejansko ni drugih možnosti. Seveda pa po pogojem, da dosedanji predsednik pristane na podaljšanje mandata. Letne programske konference lahko opravimo na zborih občanov, seve-

Varčevanje

Vsako leto praznujemo 31. oktobra svetovni dan varčevanja. Ko so se po prvi svetovni vojni zbrali hranilničarji vsega sveta na zborovanju, so sklenili navajati ljudi vseh kontinentov k varčevanju, ta dan pa naj bi bila manifestacija varčnosti.

Hranilnice in banke po vseh državah svečano obelježijo 31. oktober. V naših razmerah je to postalo že skoraj postranskega pomena, še pred leti pa so tudi naša mesta na ta dan kazala zunanje znake praznovanja. Kakorkoli že, varčnost je lastnost, ki mora človeka usmerjati k razumnemu trošenju denarja, dobrin vseh vrst, ne sme pa predstavljati skoposti, to ni znak za varčnost.

Varčnost ni lastnost, ki bi jo imeli kar vsi prirojeno. To je največkrat vrлина, ki jo v sebi vzgojimo. Vzgoja pa se mora pričeti doma v rani mladosti, pozneje pa v vrvcu, šoli in v samoupravnem sožitju na vseh ravneh. Napak bi bilo mišljenje, da gre pri varčevanju zgolj za zbiranje denarja v hranilnicah, bankah in nogavicah. Gre bolj za splošno miselnost in razumevanje bistva, ki je dejansko nasprotje razpisništva. Slednje je kvarno v vsakem pogledu in vzbuja med ljudmi nelagodnost, zavist in največkrat tudi mržnjo. Zato je že najmlajšim treba pojasniti, da vsi ne morejo biti razpisni, da vsi nimajo dovolj sredstev za dobro življenje, da je marsikje v svetu edina možnost preživetja, če sploh je! Objeznost, ki je največkrat posledica izobilja je slab spremljevalec skozi življenje, saj takšni ljudje kaj kmalu ostanejo osamljeni, v svoji sredini pa povsem prezrti. Ali ni bolje živeti v splošnih okvirjih, ne pa izstopati s svojimi posebnostmi, ki so posledica velikega denarja in manj umske ravnari.

Zato naj bo dan varčevanja nekak obračun, pa ne tisti, ki je izražen v številkah, ampak tisti, ki ga lahko opravimo sami s seboj.

Referendumski program

Skupščina občine Mozirje je na 4. skupnem zasedanju dne 29/8-1986 razpravljala in sklepala o poročilu o realizaciji programa III. samoprispevka do 30/6-1986.

Med drugim je bil sprejet tudi sklep, da se poročilo, v skrajšani obliki objavi v Savinjskih novicah. Poročilo naj služi Krajevnim skupnostim, delovnim organizacijam in temeljnim organizacijam skupno s skupščinskim gradivom za obravnavo v posameznih sredinah.

Pred tremi leti je bil v naši občini izglasovan III. samoprispevek. To je dovolj dolgo obdobje, da lahko ugotovimo, kako uresničujemo zastavljeni program, ki obsega: sofinanciranje zdravstva, šolstva, turistične dejavnosti, TV pretvornike, PTT omrežja in komunale in pa seveda sofinanciranje programov krajevnih skupnosti. Zadnje poročilo je Skupščina obravnavala dne

26/2-1985 na 12. seji. Zbora krajevnih skupnosti.

Do 30/6-1986 je bilo zbranih 183.610.936 din, ki so jih občani prispevali po naslednjih stopnjah:

Zaposleni v OZD, obrtniki in pri njih zaposleni delavci — 1,8% od neto OD

kmetje — 2,6% od KD

upokojnenci — 1,5% od pokojnin

Po programu se sredstva delijo v enake deleže (50:50) za skupni program in program krajevnih skupnosti.

I. KRAJEVNIM SKUPNOSTIM se delijo sredstva na osnovi kriterijev na:

fikсна sredstva (20%) in na številu prebivalcev (80%)

Doslej se je za KS zbralo skupaj 91.805.468 din. Sredstva pa so bila razdeljena takole: fikсна sredstva (20%) — 18.361.100 din, po številu prebivalcev (80%) — 73.444.368 din.

Mozirski prijatelji psov s svojimi varovanci

II. SKUPNI PROGRAM

Za skupni program se je v triletnem obdobju zbralo 91.805.468 din. Po sprejeti dinamiki plana sredstev skupnega programa je bilo v teh letih predvideno sofinanciranje vrtca v Šmartnem ob Dreti, smetišča Podhom, Zdravstvenega doma Nazarje, šole v Mozirju, izgradnje PTT objekta v Mozirju, cesta Črnivec in Hom.

Realizacija programa oz. razdelitev sredstev za navedene objekte pa je bila naslednja:

Plan koriščenja po cenah iz leta 1983	Dejanska realizacija	
1. Vrtec Šmartno/Dreti 1983	2.000.000	2.000.000
2. Smetišče Podhom 1983	3.500.000	4.400.000
3. Zdravstveni dom Nazarje (1983, 1984)	4.000.000	6.000.000
4. Osnovna šola Mozirje (1984, 1985)	10.000.000	25.000.000
5. Turistično gospodarstvo 1984 (1987/88)	3.500.000	478.651
6. Poslovni prostori DU Mozirje — obveza iz II. samoprispevka 1984-86		7.000.000
7. RTV pretvorniki 1985/86	1.500.000	2.695.000
8. Cesta Hom 1986	1.000.000	37.500.000
SKUPAJ	34.500.000	85.073.651

Vrtec v Šmartnem ob Dreti je bil zgrajen kot prizidek k osnovni šoli v letu 1983. Sredstva samoprispevka so bila realizirana v predvideni višini 2.000.000 din.

Sredstva za ureditev smetišča Podhom.

V skladu z dinamiko je bilo v letu 1983 nakazano 3.500.000 din DO VEZ. Dne 5/6-1986 je na prošnjo delovne organizacije Komunale Mozirje Odbor za izvedbo programa III. samoprispevka dodatno odobril 900.000 din.

S tem, da se najeti kredit iz leta 1982 sprejme v dodatno nepovratna sredstva za smetišče Podhom. Na osnovi tega je Odbor zahteval od Do Komunale Mozirje poročilo o trošenju sredstev, poročilo je bilo posredovano 30/7-1986.

Sredstva so se porabila v letu 1985 in sicer: regulacija potoka Lizalnica, izgradnja protipožarne jame, garaže za buldožer, ureditev dovoznega cestišča in odlagalnišča, deponija za fekalije, objekt za skladiščne prostore in ograjen plato za potrebe Surovine Maribor.

A. Vlaganje od leta 1981:1986 je 12.104.665

B. Viri financiranja — sredstva samoprispevka — 3.500.000

— sredstva SIS CKG SO Mozirje — 3.000.000

— sredstva Surovine Maribor po sporazumu — 4.457.552

— lastna sredstva — 1.147.143

SKUPAJ — 13.004.665 din

Dodatno dodeljena sredstva 900.000 bodo v DO Komunala Mozirje porabili za dokončanje objekta za skladiščne prostore sekundarnih surovin.

Sredstva samoprispevka za investicije v zdravstvu so bila porabljena za sofinanciranje preureditve in dograditve zdravstvenega doma v Nazarjah. V novih in prenovljenih prostorih zdravstvenega doma so sedaj prostori za fizioterapevtsko dejavnost z moderno opremo, dispanzer za medicino dela, razširjena zobna ambulanta z dvema laboratorijema, sodoben proti tuberkulozni dispanzer z novo rentgensko aparaturo, splošne ambulante s čakalnici in tri specialistične ordinacije (okulist, ginekolog in nevropsihiater) poleg tega pa še prostor za patronažno službo in večnamenski prostor. Pomembna pridobitev je toplovod iz Glinove kotlarne.

Prizidek k Osnovni šoli Mozirje je bil predan namenu v septembru leta 1985.

Dodatno je šola pridobila 5 učilnic in pripadajoče laboratorije. Deloma je neurejena še okolica, ker je ureditev lete zaradi meteornih in talnih voda potrebno strokovno izvesti, kar pa zahteva še dodatna sredstva. Prispevek sredstev k tej investiciji je znašal 25.000.000 din.

Delavska univerza Mozirje je po večletnem neuspešnem iskanju prostorov za opravljanje svoje dejavnosti pričela z izgradnjo prizidka Delavskega doma v Nazarjih. Zaključena je tretja faza izgradnje. Poslovni prostori za Delavsko univerzo Mozirje niso v planu III. samoprispevka, ampak ostaja kot obveza iz II. samoprispevka, kot je bilo načrtovano, da bo dobila prostore v sklopu objekta za usmerjeno izobraževanje. Vendar pa do tega ni prišlo. Zato je referendumski odbor podprl gradnjo tega prizidka in se odločil za prispevek v višini 7.000.000 din.

Delavska univerza bo tako rešila prostorski problem skupno s Krajevnimi skupnostjo Nazarje.

Skladno s programom III. samoprispevka, vendar izven dinamike plana, so bila porabljena sredstva iz naslova Turističnega gospodarstva (planirano v letu 1987) za montažni objekt v Kampu v Logarski dolini v znesku 478.651 din. Objekt je KS Solčava naročila pri Smreki Gornji grad. Ker pa iz prvotno predvidenega vira plačila ni bilo mogoče izvesti, je KS Solčava zaprosila referendumski odbor, da se izjemoma pokrije fakturni znesek predčasno iz referendumskih sredstev.

Tudi financiranje izgradnje TV pretvornikov je v programu predvideno šele v letu 1988. Vendar pa je že v lanskem letu prišlo do postavitve TV pretvornika za KS Šmartno in Bočna, za kar je bilo nakazanih 1.500.000 din. Prav tako je tudi KS Ljubno že v preteklem letu zgradila hišico za TV pretvornik in financirala aparaturo za II. program. V ta namen je bil nakazan ustrezen delež iz skupnega referendumskega programa v znesku 1.195.000 din.

Cesta Hom
Odbor za izvedbo programa III. samoprispevka je bil postavljen pred dejstvo ali cesta Hom ali še naprej držati denar namenjen za izgradnjo PTT objekta. Po programu bi se denar v letošnjem letu do aprila natekal za PTT objekt, od aprila 1986 naprej za cesto Hom. Na razgovorih z PTT je bilo rečeno, da ni moč računati na velenjsko centralo in da zaradi težkega položaja PTT ni mogoče investirati tudi če bi PTT želel.

Spriču tega je prevladalo mnenje, da se zbran denar 37.500.000 din vloži v cesto Hom, če hočemo, da ga inflacija ne bo doobara načela. S to odločitvijo pride le do časovnega zamika pri izgradnji PTT objekta oziroma ceste Hom.

Z vložkom 37.500.000 din smo iz kakršnih koli virov oplenitili denar do 215.000.000 din kolikor bo cena za 3,9 km dolgo Homško cesto.

Modernizacija ceste bo predvidoma končana v mesecu septembru t. l.

Odbor za izvedbo programa III. samoprispevka je na svoji seji dne 5/6-1986 zadolžil IS SO Mozirje, da z aktivnostmi za izgradnjo PTT objekta nadaljuje nemoteno naprej, da bi bil objekt dokončan najkasneje do konca leta 1987.

Iz navedenega lahko zaključimo da: — zbiranje samoprispevka poteka po programu

— trošenje sredstev bodisi v KS ali za skupni program po programu ali z manjšimi zamiki oziroma odstopanji

— gradbeni stroški oziroma stroški nasploh žal hitreje naraščajo kot prillivi sredstev. Zato so potrebni še dodatni viri sredstev, da bi lahko čim bolj realizirali načrtani referendumski program.

Iz poročil KS je razvidno, da je referendumski dinar še kako pomemben za vsako KS za reševanje problemov v posameznih KS.

Razveseljivo je to, da je ta denar še dodatno oplenjen z prostovoljnimi delom tako, da se posamezne želje in hotenja kar hitro spremenijo v dejanja.

Iz poročil KS in iz skupnega programa je razvidno, da je referendumski dinar, dobro naložen, da nam omogoča reševati prenekatere probleme na kar bi v obratnem primeru sploh pomisliti ne smeli.

Za vsa dosedanja zbrana sredstva iz izglasovanega III. samoprispevka pa vsem krajanom — občanom naše občine v imenu referendumskega odbora iskrena hvala.

Poročilo sestavila: Anton BORŠNAK in Milena PURNAT

Iz miličniške beležnice

12. septembra 1986 okoli 21,30 je občanka Jožica Š. iz Nazarij bila na poti domov. Vračala se je z veseličnega prostora pri gasilskem domu. Kaj kmalu je opazila, da ji sledi neki moški. Ta jo je kmalu dohitel, jo napadel in ji hotel storiti silo. Dekle se je močno branila in pri tem klicala na pomoč, kar je verjetno napadalca odvrgnilo od zle namere, da je popustil in zbežal. Vendar pa so kaj kmalu ugotovili kdo je bil nasilnež, šlo je za 33 let starega Ranka O. iz Nazarij, ki se bo zaradi nasilnega dejanja zagovarjal pred sodiščem.

Do pretepa je prišlo dne 8. septembra 1986 in to na kegljišču v Mozirju. V gostinskih prostorih sta se okoli 18,30 pojavila dva dobro opita možakarja in zahtevala pijače. Seveda jima gostinsko osebo ni hotelo postreči z alkoholom, saj sta ga že dobro čutila, zato sta menila, da je najbolje, če pokažeta svoj moč z nadlegovanjem drugih gostov, ki seveda izzivanja niso vzeli za dobro in tako je prišlo do pretepa med številnimi navzočimi. Oba junaka spora Vlada Šumlaka, 26 let in Roberta Ogrizka, 21 let, prvi je iz Letuša, drugi pa iz Braslovč, so uspeli miličniki pomiriti, končno besedo pa bo imel sodnik za prekrške.

Dne 13. septembra 1986 se je ob 20,45 zglasila na postaji milice v Mozirju občanka Zdenka R. iz Nazarij. Potožila je, da je njen vinjeni soprog ob prihodu domov vendarle prehuo razgrajal in jo telesno ogrožal. Miličniki so ugotovili, da je Jože R. tako že večkrat ravnal, zato so ga privedli na razgovor na postajo milice v Mozirje. Verjetno pa vinjeni junak ni razumel dobronamernosti razgovora, zato so ga pripri do iztreznitve. Bo kaj pomagalo?

Dne 24. septembra 1986 je ob 0,35 Jože Praznik, 33 let, doma iz Lačje vasi, želel na delo kar skozi odprtino v ograji. Verjetno zaradi vinjenosti ni hotel skozi vrata Glina, kjer bi ga lahko vratar kot vinjenega zavrnil. Pa je imel smolo, da je naletel na varnostnika, ki mu je seveda naročil, da mora na delo skozi glavna vrata, kakor je to že običaj. Jože pa je mislil drugače in se nasilno obnašal do varnostnika. Seveda ga bo tako nasilno dejanje kar precej veljalo, koliko, pa bo odločil sodnik za prekrške.

Neprevidno je zapeljal na glavno cesto in povzročil prometno nezgodo. Dne 26. septembra 1986 je v naselju Rečica voznik kolesa z motorjem Jože Jeraj, 50 let, zapeljal z dvorišča na cesto, ne da bi se prepričal, da je prosta. Njegovo korajžje je podprl alkohol, se mu je pa hitro maščevala. Zapeljal je naravnost v vozilo pravilno vozečega Petra Žehla, 47 let iz Mozirja. Jože Jeraj je bil pri trčenju težje poškodovan in je moral iskati pomoči v bolnišnici, zaradi povzročene nesreče pa se bo moral tudi zagovarjati.

Prehitro je vozil na ozki cesti od gostilne Ateljšek proti cesti Rečica — Radegunda 30. 8. 1986 okoli

21,40 Ivan Potočnik, 26 let iz Poljan. Pravilno je pripeljal iz naspornne strani Miha Marolt, 29 let iz Letuša, seveda je bila cesta preozka in treščilo je! Zelo pa zamerijo povzročitelju nesreče Potočniku, da ni počakal na kraju nesreče in se z oškodovancem ustrežno pogovoril. Misli je, da je beg najboljši kar lahko stori, zato so ga morali na nesrečo opozoriti delavci milice, ki so ga hitro izsledili. To ga bo seveda stalo veliko več, kot pa pameten razgovor na kraju nesreče. K sreči ni bilo telesnih poškodb.

Pohvaliti je treba občana Matjaža Mikeka iz Šmihela, ki je dne 17. septembra 1986 sporočil miličnikom, da je pod kozolcem v Mozirju zavrženo kolo z motorjem. Ko so miličniki preverili lastništvo, so kolo vrnili Renati Završnik, ki je že prej prijavila tatvino. To pomeni, da le sodelovanje občanov z miličniki lahko hitro in učinkovito deluje in pomaga k razrešitvi nekaterih dogodkov, kot so tatvine, nasilja in podobno. Zato miličniki ponovno prosijo občane, da njihova opažanja sproti javljajo.

V avto je vlomil, pa ni uspel demontirati radia, zato je pobral troje sončnih očal... Dne 27. septembra 1986 je lastnik avtomobila Marjan Livk iz Nazarij prijavil vlom v svoje vozilo, ki je bilo pred stanovanjsko hišo. Očitno je storilec nameraval vzeti avtoradio, pa verjetno ni znal strokovno ravnati, zato je radio ostal v vozilu. Le sončna očala so mu ostala za plen. Neznani storilec je seveda poškodoval avto, ni pa uspel odnesti kaj bolj vrednega.

Miličnikom se stanovalci Podvrha (Mozirje) pritožujejo, da vozniki tovornjakov ne upoštevajo omejitev na cesti od samopostrežbe proti strelišču. Skupna teža je dovoljena le 12 ton, vendar pa za razne novogradnje prevažajo veliko težje tovore. To je povzročilo določene škode na stebrih, pa tudi cestišče ni pripravljeno za takšne tovore. Miličniki obetajo ostre kazni za vse storilce, ki bodo zasačeni s težjimi tovori, kot so dovoljeni na omenjeni cesti.

Velik in že dolgo iskani zlikovec Peter Arzenšek se zadržuje občasnno tudi v naši dolini. Gre za 38 let starega možkega, okoli 180 cm visokega, srednje postave z rahlo čelno plešo, nosi močne brke, v zadnjem času pa je bil opažen z brado. Arzenšek je velik goljuf, najprej se sprijatelji, potem pa na vse načine spretno izvabi razna posojila, ki jih seveda nikoli ne vrne. Lahko prebiva v kakšnih vikendih, ali osamljenih objektih. Občane prosijo, da opažanja javijo takoj miličnikom.

Miličniki opozarjajo občane na novo prometno ureditev pred zgradbo občine v Mozirju. Čeprav je označba zelo jasna, se mnogi vozniki ne držijo tega. Zato bodo miličniki zoper kršilce ukrepali. Dosedanja opozorila so le malo pomagala.

Krajevna skupnost	fikсна sredstva	%	po številu prebivalcev znesek	skupaj
MOZIRJE	1.836.110	22,7	16.671.871	18.507.981
NAZARJE	1.836.110	9,4	6.903.770	8.739.880
ŠMARTNO/DRETI	1.836.110	4,6	3.378.441	5.214.551
BOČNA	1.836.110	4,3	3.158.108	4.994.218
GORNJI GRAD	1.836.110	8,4	6.169.327	8.005.437
NOVA ŠTIFTA	1.836.110	4,6	3.378.441	5.214.551
SOLČAVA	1.836.110	3,8	2.790.886	4.626.996
LJUBNO	1.836.110	17,3	12.705.876	14.541.986
LUČE	1.836.110	10,9	8.005.436	9.841.546
REČICA/SAVINJI	1.836.110	14,0	10.282.212	12.118.322
SKUPAJ	18.361.100	100,0	73.444.368	91.805.468

Sredstva se nakazujejo krajevnim skupnostim po dinamiki priliva sredstev na osnovi navedenih kriterijev.

Krajevne skupnosti so porabile do sedaj zbrana referendumska sredstva za naslednje namene:

Krajevna skupnost Mozirje
modernizacija ceste v zaselku Gneč — 1.200.000 din
modernizacija ceste v Lokah — 800.000 din

napeljava javne razsvetljave Jurčič-Ločki most in proti OŠ in VVO v Mozirju — 364.000 din

sofinanciranje večjih vzdrževalnih del na krajevni cesti Pezdel — Mastnak v Lepi nji — 160.000 din

sofinanciranje načrtov za avto. postajališča — 50.000 din

Krajevna skupnost Šmartno ob Dreti
— modernizacija cest — 350.000 din

— popravilo mostu v Sp. Krašah — 300.000 din

— izgradnja pretvornika I. TV program — 400.000 din

— izgradnja prostorov za telefonsko centralo — 400.000 din

— izgradnja tel. omrežij Rovt, Brdo — 460.000 din

— nabava aparature za II. TV program — 270.000 din

— izgradnja parkirnega prostora — 750.000 din

— ureditev okolja OŠ — 700.000 din

— izgradnja dveh javnih luči — 800.000 din

— izgradnja 4 avtobusnih čakalnic — 100.000 din

SKUPAJ 5.130.000 din

Vse dosedanje akcije v krajevni skupnosti so bile oplemenitene še z dodatnim lastnim delom in ostalimi viri sredstev tako da skupna vlaganja znašajo 15.387.000 din.

Krajevna skupnost Gornji grad
— obnova mostu v Šokatu — 1.583.765 din

— mrliška vežica do sedaj — 6.526.716 din

SKUPAJ 8.110.481 din

Krajevna skupnost Nova Štifta
— uredjanje pokopališča, obzidja in prostora pred pokopališčem — 1.397.098 din

— asfaltiranje lokalne ceste — 500.000 din

— avtobusna čakalnica — 158.700 din

— sofinanciranje tel. omrežja — 220.000 din

— sofinanciranje gasilskega doma — 900.000 din

SKUPAJ 3.175.798 din

Še neporabljena sredstva nameravajo porabiti za asfaltiranje prostora pred pokopališčem do šole. Dela bodo predvidoma končana letošnje leto.

Krajevna skupnost Solčava
— vodovod — 615.576 din

— podporni zid — 912.618 din

— poimenovanje pionirskega odreda Solčava po Karlu Prušniku Gašperju — pionirska zastava — 75.650 din

— dodeljena pomoč organizacijam — 173.000 din

— mrliška vežica (obnova) — 263.000 din

— gradnja kampa in vlečnice — 2.200.539 din

SKUPAJ 4.240.383 din

Krajevna skupnost Ljubno ob Savinji
— razširitev vodovoda — 570.000 din

— modernizacija ceste Rastke — izgradnja mrliške vežice — 2.300.000 din

— TV pretvornik — 2.000.000 din

— javna razsvetljava — 1.200.000 din

— elektrifikacija Vrbja — 1.050.000 din

— obnova stare šole — 1.000.000 din

— parkirišče ob stari šoli — 1.080.000 din

— vodovod v Radmirju — 1.600.000 din

— brvi, mostovi — 1.060.000 din

— nabava sredstev za požarno varnost — 500.000 din

— skakalni klub Ljubno — 200.000 din

SKUPAJ 12.560.000 din

pod alineo 4,5, 6, 8 so se dela opravljala po sklepu zbora krajanov.

Krajevna skupnost Luče
— TV pretvornik I. in Struge — cca 5.000.000 din

sredstva so bila uporabljena še za obnovo pastirskih koč (Vodulje, Javorje), za kanalizacijo in sredstva namenjena turističnemu društvu, ki jih je odstopilo v namen rekonstrukcije vlečnice

Krajevna skupnost Rečica ob Savinji
— asfaltiranje ceste na Šentjanžu — 1.000.000 din

— asfaltiranje ceste v Poljane — 500.000 din

Takšnih napisov si ne želimo. Lahko so, vendar ne z znamenjem, ki jamči za slovensko kakovost v turizmu. Podobni napisi so lahko označeni z mednarodnimi turističnimi znaki, ki dovolj jasno povedo tuju kaj mu želimo sporočiti. Zato še ni treba sredi slovenske vasi pisati v tujem jeziku...

Sestanek v Smreki

Zaradi nekaterih nejasnosti in morda tudi slabe obveščene, so delavci v Smreki pred tedni prekinili delo in zahtevali pojasnila. Prekinitev ni trajala dolgo, pa tudi nič vznemirljivega se ni dogajalo. Delavci so želeli le odgovore, na nekatera vprašanja glede poslovanja in predvsem pa nagrajevanja.

Zbor delovnih ljudi so v Smreki sklicali 22. 9. 1986, na njem pa so pojasnjevali razmere na sploh predsednik IS SO Mozirje, Ivo Kos, pravobranilec Hramec, predstavniki občinskega sindikalnega sveta in seveda direktor inž. Karl Kopušar. Sekretarka OK ZKS Mozirje Anka Sivec pa je zbranim prebrala stališča predsedstva ZKS Mozirje in sindikatov občine.

Ivo Kos je pojasnil, da so zahtege pri usklajevanju porabe splošen pojav in so posledica hitre inflacije, torej prehitre rasti življenjskih stroškov. Povsod je opaziti nesorazmerja med ustvarjenim dohodkom in višino porabe. Zakon, ki naj bi zagotovil sorazmerje je seveda zahteval pravilno porabo sredstev za osebne dohodke, ki mora pač biti odvisna od ustvarjenega dohodka. Izvršni sveti občin so morali ukrepati skladno s predpisi in usmerjati delitev v smislu sprejetih resolucijskih načel. V naši občini je 9 delovnih organizacij prekršilo ta načela, zato je IS SO Mozirje izdal ustrezne odločbe za usklajitev porabe. Pri tem nikakor ni šlo za omejevanje samoupravnih pravic, pač pa za urejanje njihovih sorazmerij, ki jih zahteva dolgoročni stabilizacijski načrt. Da ne bi nestropno reševali nastalo stanje, so zahtevali, da se sorazmerje v delitvi dohodka uskladi do konca leta 1986. Niso pa zahtevali vračanja že izplačanih osebnih dohodkov!

Ko je govoril o stanju v Smreki, je Ivo Kos opozoril, da je v nekaj dneh pač nemogoče ugotoviti poslovne in gnotne razmere, zato je treba počakati, da bodo ustrezne službe skupaj z vodstvom delovne organizacije pripravile takšen pregled. Potem pa bo mogoče na zboru delovnih ljudi zadeve bolj točno pojasniti in ne govoriti na pamet, kar je lahko prej slabo, kot dobro. Delavcem je treba naliti čistega vina! Sicer pa je treba že sedaj podčrtati težave lesne predelovalne industrije po Sloveniji in v državi. Temu je treba iskati krivdo tudi v zapiranjih tržišč, na zahodnih trgih ne dosegamo ustrezne cene in še bi lahko naštevali. Vsekakor v Smreki ni tako kritično, kot je drugje v Sloveniji. Pravobranilec Hramec je povedal, da je na hitro pregledal akte glede možnih samoupravnih nepravilnosti v Smreki. Seveda bi vsako mnenje bilo še preurajeno glede na kratek čas, ki je bil na voljo za ugotavljanje stanja. Zato bo potrebno temeljito preverjanje stanja in nato lahko sledi ustrezna izjava. Izrazil je prepričanje, da bodo v Smreki našli skupen jezik in uredili nesporazume brez hujših posledic, ki jih

lahko predpiše zakon. Slednje so seveda potem le v prisilni upravi, za katero pa ne vidi potrebe. Torej izkoristiti je treba poti, ki so običajne v samoupravnem družbenem redu!

Delavec: Kolektiv še vedno ne verjame besedam, ki so bile povedane. Tudi delavskemu svetu in sindikatu ne zaupamo.

Predsedujoči: Mislim, da je med delavci premalo razprav o gradivu, ki ga potem obravnavamo na delavskem svetu, zato je tudi obveščena slaba. Delavci: Zahtevamo ugotovitev stanja in položaja delovne organizacije. Delavski svet je zelo omejen v svojih nalogah in odločanju. Kdor pa kaj pripomni mora ali iti, ali pa utihniti. »Gor« se nič ne reši, tudi krivde nikoli ne nosijo. Delavec je vsega kriv. Mi imamo slabe dohodke in kadar je primerno smo malo podjetje, kadar pa je drugače treba smo veliki. Za delavce je premalo poslušna. Delati moramo vsi, tudi tisti, ki so bolj plačani!

Pravobranilec: Gre za to, ali bomo zaupali, da bo analiza stanja res v povedanem roku narejena ali ne. Vsekakor je treba vedeti, da se kaj takega ne da narediti v nekaj dneh. Vsekakor bi morale samoupravne delovne skupine biti dobro obveščene, potem je tudi za delavski svet lažje odločanje. Morate vedeti, da so močne v primeru, da ne zaupate delavskemu svetu, le začasne mere (ukrepi), ti pa omejujejo samoupravo.

Delavci: Ni res, da se ljudem v delavskem svetu ne zaupa, le besede nimajo nikake.

Ivo Kos: Ne vemo kaj bi pravzaprav radi. Ni pričakovati, da bi lahko nekdo iz občine rekel kaj je prav, to morate reči vi. Tudi tega ne more nekdo od zunaj reči kaj je prav in kaj ne. Seveda bo treba vse podrobnosti o poslovanju in stanju ugotovljati skupaj in skupaj najti izhod, če je ta potreben. Seveda pa morate najprej strniti vrste znotraj kolektiva in ne pričakovati neke čudežne pomoči od zunaj.

Direktor Kopušar je nato zelo obširno prikazal stanje v delovni organizaciji, ki po njegovem ni slabo, vsaj kar tiče poslovnih uspehov. V primerjavi z drugimi, sorodnimi kolektivi je Smreka uspešna. Res pa se z zunanjimi ukrepi krči pot samoupravljanju. Na to pa imamo v kolektivu le malo vpliva. V Smreki smo sproti prilagajali samoupravne akte predpisom, čeprav bi lahko trdili, da je pri nas na sploh preveč predpisovanja (normativizma). Krilatice, da je naše delo v Čatežu dalo izgubo, so zlonamerne in neresnične. Največ je bilo podobnih trditvev zunaj Smreke, kar je posledica nepoznavanja razmer. Res pa je, da smo poslovno uspeli in ne poslovali z izgubo. V nadaljevanju je direktor Kopušar orisal stanje pri nagrajevanju delavcev, to je pač bilo prilagojeno potrebam in prizadevnosti.

Delavci: Ni prav, da so ukiniteli snažilke, tako je tudi to delo padlo na delavce v proizvodnji, sicer pa želimo, da nam govorite tako, da bomo razumeli, saj smo preprosti delavci in ne učeni ljudje.

Darinka Urlep je nato prebrala oceno stanja v Smreki, kakršno je pripravila osnovna organizacija ZKS v delovni organizaciji. Poudarila je, da je ta bila narejena zato, da bi se bolj sporazumevali med seboj in da bi govorili v razumljivem jeziku. V oceni so bile nakazane nekatere slabosti v samoupravnem pogledu in opozorila primerov samovoljnosti v samem vodenju podjetja.

Nekateri razpravljali so pozivali k razsodnosti in slogi in opozarjali, da vendarle ni vse slabo, da je treba poglavljenj mnenj in ugotovitev, da je obveščanje preskopo, da je v kolektivu dovolj moči za urejanje razmer.

Končno so se sporazumeli za predlagan rok v katerem naj bi se pripravili podrobni podatki o poslovanju in razmerah v kolektivu, nakar bi ponovno sklicali delovne ljudi Smreke in jim predložili poročilo, pa tudi predlagali ukrepe za naprej.

Lepo proslavo dobre jeseni so pripravili tudi v nazarskem vrtcu

Novost iz Glina

Lesno predelovalna industrija je na sploh v težavah, o tem smo že pisali. Izhod iz sedanjega stanja je nedvomno tudi v novih programih, ki jih bo trg dobro ovrednotil. O tem smo govorili z inž. Francem Bastlom iz prodajne službe Glina.

Na sejmu Gorenja v Titovem Velenju bomo pokazali našo novost, je dejal inž. Bastl. Seveda bomo prisotni tudi z našim običajnim programom. Ko govorimo o novosti mislimo na pohištvo iz ivernih plošč imenovano Adam. Gre za sestavljivo pohištvo, po načelu vsak kupec svoj arhitekt. Na sejmu v Titovem Velenju bomo prikazali sistem tega pohištva, dočim ga bomo na Sejmu pohištva v Beogradu že prikazali v delih za posamezne ambience. Ker gre za plod domačega znanja, bo Adam imel tudi zaščitni znak. Prednost tega pohištva je v zelo veliki prilagodljivosti vsakemu prostoru, lahko se uporablja kot stanovanjsko pohištvo, že sedaj pa pripravljamo še oblike za druge namene. Avtor celotnega programa je arhitekt Dušana Uršič iz Kamnika. Poudariti velja, da je Adam novost v naši državi pa tudi v svetovnem merilu. Poleg prilagodljivosti prostoru je prednost tudi v prilagodljivosti žepu kupca, saj je proizvodnja

cenena, tako bo tudi prodajna cena ustrežna.

Jasno je, da takšen program zahteva posebno skrbno pripravo prodaje. Za ponudbo na trgu pripravljajo tržni projekt, ki bo temeljil na tržnih analizah, organizacijsko-informacijskem sistemu trženja, organizacijsko-proizvodnem sistemu, predstavitvi in obveščanju in finančnih programih. Lahko govorimo o popolnem marketinškem pristopu! Vse je pač podrejeno utemeljenim tržnim in poslovnim ugotovitvam.

Izdelek bo namenjen domačemu in tujemu trgu, kar pomeni, da bo moral ustrezati zahtevnim svetovnim trgom.

Prvo priznanje je bilo Adamu izkazano s tem, da je bil razstavljen na 11. BIO v Ljubljani (Mednarodni bienale industrijskega oblikovanja). Predstavitve je bila uspešna, zato je pričakovati zanimanje za Glinovo novost tudi v širšem tržnem prostoru.

Za manj razvite KS

Znano je, da dajejo zakonski predpisi možnost ugodnega vlaganja v manj razvite krajevne skupnosti. Kot taki se smatra v naši občini Luče in Solčava. Gospodarska zbornica Titovo Velenje je pozvala delovne organizacije, da sporočijo možne naložbe v navedeni krajevni skupnosti. Kot pove poročilo zbornice, so se najhitreje odzvale delovne organizacije iz področja industrije in vlaganja v gospodarsko infrastrukturo. Naj povzamemo v kratkem vsebino!

ZKZ namerava še bolj pospeševati osnovno kmetijsko proizvodnjo, predvideva manjše sirarne za trajne sire. Dalje pospeševati namerava delo na domu in turizem na kmetijah. Posodobili bodo gostinske lokale v Lučah in Solčavi.

GG Nazarje namerava zgraditi v času do 1990 še 62 km cest.

Vodno gospodarstvo načrtuje izdelavo študije: Izraba vode za izgradnjo male hidroelektrarne do 100 Kw moči.

Svoje načrte pa so prijavi tudi Elkroj, Smreka, Glin, MGA, Vegrad, TOZD Gradbenik.

Pri IS SO Mozirje je bila imenovana posebna komisija za pripravo operativnega načrta za razvoj turizma v dolini. Tudi tu gre za poseben poudarek na Luče in Solčavo.

Iskra namerava skupaj s KS Solčava renovirati turbino pri Rogovilcu. Cestno podjetje pa načrtuje obnovo cestišča Ljubno — Luče v dolžini 7 km.

Predvidene naložbe oziroma načrti bi omogočili dodatno zaposlitev kakih 279 delavcev. Že sedaj išče Elkroj za svoj obrat v Lučah 65 delavk, tudi Iskra potrebuje delavke v svojih obratih. Seveda bi vse to pomenilo velike spremembe, saj se iz tega območja vozi na delo izven KS okoli 450 krajanov.

Jasno je, da je za načrte potrebna tudi izvedba, ta pa bo mogoča, če bo za objekte zagotovljen prostor in če bodo zagotovljena sredstva. Zato je za zdaj možno govoriti le o načrtih.

Otroci mozirskega vrtca so proslavili prihod jeseni, tovarišice so se zelo potrudile, da je bila prireditvev lepa in pristrčna, žal pa je vreme skalilo veselje naših malčkov.

Francoz naš gost

Na kmetiji Ateljšek v Šmilhelu je tudi letos prebil kar dva meseca francoski agronom Georges Guezennec, doma iz Clermont-Feranda. Lani je organiziral ogled cele skupine francoskih kmetov in zadržnikov v naši občini. Že osem let prihaja k nam in je velik prijatelj Slovenije in Jugoslavije. Prosil smo ga, da nam o svojem bivanju pri nas pove kaj več.

Francoski kmetovalci, ki so skupaj z vodilnimi funkcionarji svojih strokovnih organizacij in zadrug prišli v Mozirje so iz regije Auvergne. To je del gorske pokrajine v centru Francije, ki se imenuje Centralni masiv. To je predele, kjer majhne kmetije ne morejo več uspevati in prebivalci odhajajo v mesta, kjer povečujejo število brezposelnih. Nekaj tovarn, ki so ostale, zapira svoja vrata. V vaseh je vedno manj prebivalcev, hiše propadajo.

Slišali so, da je v Sloveniji uspel drugačen način razvoja. Hoteli so to videti.

Kakšni so bili njihovi vtisi?

Kmetje imajo zelo dobro razvit dar opazovanja. Takoj so opazili, da je število novih hiš mnogo večje kot starih. Iz tega so sklepali, da tu ni beg iz kmetijstva. Videli so, da so njeve in travniki dobro obdelani do roba ceste. Videli so tovarne in trgovine na vasi. Opazili so, da se razvijajo hribovski predeli in da je raven življenja višja kot pri njih.

In v klub temu ima sedaj Jugoslavija resne težave

Kakor vse dežele v razvoju je tudi ona žrtev tega, kar imenujemo »svetovna ekonomska kriza«, kar pa je v resnici uničevanje malih držav in najmanjših proizvajalcev s strani multinacionalnih družb. V zadnjih 20-tih letih so se tako razvile, da nadzirajo vso svetovno gospodarstvo. — Jugoslavija je močno prizadeta, ker je pač mala država, prav tako so prizadeti tudi auvergnantski kmetje, ker so mali proizvajalci. Malé družinske kmetije, tako kot 3 milijoni brezposlenih v Franciji občutijo krizo enako kot Jugoslavlani. Od 18000 kmetov, kolikor jih je sedaj v našem departemanu Puy de Dôme, jih bo v 5 letih odšlo v pokoj 9500 — le 1400 jih ima naslednika. Otroci ostalih so že odšli in njihove kmetije so obsojene na propast.

Slovenija se brani mnogo bolje kot ostale republike, kajti z 8,5% prebivalstva ustvari 16,5% družbenega proizvoda in več kot 20% jugoslovskega izvoza. Posebej značilno pa je to, da nima skoraj nič brezposelnih, poleg tega zaposluje še 140000 delavcev iz drugih republik. Francoski kmetje so poskusili zvedeti, ali je to rezultat posebne pozornosti, ki jo posvečajo v Sloveniji hribovskim območjem.

Do kakšnih zaključkov so prišli?

Težko je napraviti dokončne zaključke po samo enotedenskem bivanju v kaki deželi. Vkljub temu pa so lahko primerjali slovenske uspehe s tem, kar se dogaja v francoskih hribovitih predelih ali celo, lahko se reče, v hribovitih območjih zahodne Evrope.

Sloveni imajo veliko prednost. To je decentralizacija, federalna organiziranost Jugoslavije. To kar je ustvarjeno v Sloveniji ne bi bilo mogoče v Auvergne, kajti pri nas za kmetijstvo niso najbolj važne odločitve sprejete v Clermont-Ferandu, niti ne v Parizu, temveč v Bruslju na sedežu Evropske gospodarske skup-

nosti kjer prevladujejo predvsem interesi velikih industrijskih vzrej severne Francije in Evrope nad težnjami malih hribovskih rejcev. Z industrijo je še slabše. Tam odločajo multinacionalke. One zapirajo tovarne v Franciji, da bi lahko odprle nove v Aziji ali Afriki kjer so plače delavcev nižje. Pod temi pogoji se brezposelnost v Franciji in v vsej zahodni Evropi povečuje.

Slovenija je v hribovskih območjih upeljala drugačno politiko kot ostale jugoslovske republike. Začelo se je tukaj v Mozirju, v vaši zadrugi in v vaši občini. To je bil poskus, ki je izhajal iz baze, to je popolnoma samoupravno. Če bi vi bili prisiljeni, kakor mi v Auvergne, ubogati centralistične direktive tuje vašemu območju, bi bili vaši hribi prav tako brez prebivalcev kakor v Bosni, Srbiji ali Črni gori. Končno bodo slovenske izkušnje primer in bodo sprejete v vsej Jugoslaviji.

Čisto konkretno, kaj mislijo vaši kmetje in vaši agronomi o naši živinoreji?

Ob sedanji opremljenosti ima intenzifikacija na nekaterih kmetijah maksimalno raven, visoko na drugih ter povprečno na ostalih. Na primer Bider iz Dol Suha ali Bastl iz Bočne proizvedeta letno več kot 6000 kg mleka na kravo in 8000 kg mleka na ha površine z minimalnim dajanjem koncentratov. Teško je dosegati več, razen s Holštajnsko črno-belo pasmo ob dokrmiljevanju z velikimi količinami koncentratov, toda to ni več prirodna živinoreja, to je že industrijska proizvodnja. To ni priporočljivo.

Zakaj?

Naši laboratoriji so izračunali, da se samo 20 do 30% beljakovin iz pokrmljenih krmil, ki jih je zaužila krava nahaja potem v njenem mleku in le 5 do 12% v mesu. Izguba pri sladkorjih je še večja. To je nerazumno, če vemo, da vsako leto na svetu umre od lakote 50 milijonov ljudi.

Dr. LECERF (1) eden naših zdravnikov, ki se bavi s prehrano ljudi, na Pasteurjevem Institutu, je izračunal, da je povprečna svetovna proizvodnja žit, če vzamemo za osnovo l. 1983, letno 333 kg na prebivalca. Če odbijemo izgube in potrebe za seme, zneso to 250 kg; za prehrano enega človeka zadostuje 180 kg. Žitna proizvodnja bi lahko končala lakoto na Zemlji. Toda večino tega požrejo živali.

Nasprotno pa je trava v hribovih prirodno bogastvo, ki bi bilo izpolnjeno, če ga ne bomo izkoriščali s pomočjo živali. Proizvedeno mleko in meso sta pridobljena za človeško prehrano. Če bodo drugi hriboviti predeli Jugoslavije sledili primeru Slovenije, bo lahko Jugoslavija zmanjšala uvoz soje in beljakovinskih krmil, ki se je v l. 1984 dvignil na 270 milijonov dolarjev in bo obdržala velik del žit za človeško prehrano in za izvoz.

(1) Le Monde, 29. julija 1984.

Industrijske reje na severu Francije in Evrope so povzročile presežke mleka. Uvedli so sistem kvot s katerimi so prisilili hribovske proizvajalce, da zmanjšajo svojo proizvodnjo. To je zločin proti človečnosti in se bo končal z uničenjem malih hribovskih rejcev.

Kakšni so vaši osebni zaključki?

V Mozirju niste modernizirali le živinoreje. Razvili ste tudi industrijo, kar je vsaj del viška delovne sile zadržalo v krajih. Agro-industrijsko ravnotežje je potrebno za razvoj hribovskih predelov. Prebivalstvo ima vse blizu, trgovino, zdravnika, šole, kulturne in športne organizacije in drugo. Vse to dokazuje, da ima tudi kmečko prebivalstvo na voljo vse tisto, kar sicer nekateri iščejo v mestu. Zadržnič sem bral v reviji Sodobna vprašanja socializma članek izpod peresa Milijana Radovića, ki trdi, da bo treba zavreti razvoj mehanične in stihijske rasti mest in prav tu je primer Slovenije na dani. Vaš družbeni red zavrača prakso kapitalizma, ki osredotoči industrijo v bližini mest. Hriboviti predeli in podeželje pa se praznijo. Razvoj človeškega okolja pa se mora ohranjati v prvotnosti in prav to so francoski kmetovalci najbolj občudovali v vaši občini.

Svečarka v Lučah

Svečarska obrt je zaradi manjše potrebe po svečah precej nazadovala, tako je že kar malo ljudi, ki bi se ukvarjali s to obrtjo. V Lučah imamo svečarstvo, ki ga vodi Marjeta Mlačnik.

Obisk v hiši že od daleč pove, da gre za delo s parafinom, kajti njegov vonj je zelo močan. Vsakdo, ki je kdaj videl stare svečarje pri delu je presenečen nad sedanjimi delovnimi postopki, ki so največ strojni. Zato je tudi izdelovanje sveč danes drugačno od tistega nekoč.

Marjeta Mlačnik je gotovo edina obrtnica v dolini, ki se ukvarja s tem delom. Rada razloži vse postopke in pove nekatere posebnosti te stare obrti v novih okoliščinah. Njen delovni način je imenovan »vlečni«. To pomeni, da stroj razvleče kakih 100 m dolgo parafinsko snov v kateri je gorljiv sten. Razžaganje na določene dolžine je težko delo, vse pa zahteva ustrezno temperaturo, sicer bi se parafin slabo obdeloval.

Pri Mlačniku izdelujejo v glavnem dve vrsti sveč, tiste za splošno rabo in okrasne. Slednje pa spet izdelajo v več vrstah. Tako so hrapave, te so povajane v parafinskih odpadkih, so pa tudi takšne, ki imajo po dolžini določene oblike. Lahko bi rekli, da so tako različnega zunanega videza. Vse okrasne sveče namočijo v barvo, tako potem izgledajo zelo prikupno. Skratka, kljub strojem je pri svečarstvu zelo veliko ročnega dela.

Seveda nas je zanimalo kaj zahteva pri tej obrti največjo pozornost. Priprava zmesi parafina, je dejala Mlačnikova. To je zahtevno delo, ki ga je treba poznati.

V enem tednu izdelajo pri Mlačniku kakih 3000 kosov sveč. Seveda je to sezonska obrt, sveče gredo najbolje v času Dneva mrtvih, vendar jih izdelujejo med letom, ker bi sicer povpraševanja ne zmogli. Mlačnikova oskrbuje s svečami večje DO kot Mladinska knjiga, v dolini pa združne trgovine.

Tehnika pomeni napredek

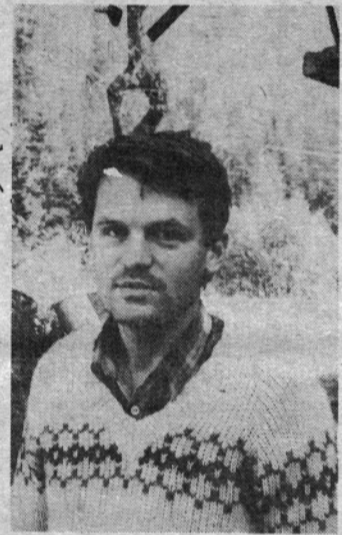
O malih elektrarnah pri nas smo že dosti pisali. Vendar pa je razveseljivo, če kje naletimo na nove. Tako je v Robanovem kotu 29, na Bevkovi kmetiji.

Mnogim mimobežečim voznikom se stara kmetija ob cesti tik pred odcepom v Robanov kot ne zdi nič posebnega. Seveda na prvi pogled je tako. Resnica pa je, da je to kmetija, kjer se je že nekdanje umno gospodarilo in kjer je živel kmet s ponosom na svojo zemljo že daga stoletja. Izredno lepe freske na preužitkarski hiši in na gospodarskem poslopju ob cesti pričajo o ljubezni do lepote, da pa so tudi predniki tehnično sledili napredku, je videti na ostankih raznih strojev in naprav na vodno silo. Tam je bila tudi žaga in že nekdanja elektrarna, sicer za nosmerni tok.

Pri delu v novi zgradbi ob potoku smo našli na domačega sina inž. elektrotehniko Jožeta Ošepa, ki je opravljal nekaj pripravljajnih del za novo elektrarno. Prijeto je stekel pogovor z mladim in zelo razgledanim človekom, ki posveča svojo delovno vneto kmetiji. Ker je naš sogovornik strokovnjak, je povedal marsikaj zanimivega o porabi elektrike na sodobni kmetiji. Tako porabi njihova kmetija kakih 10.000 kWh na leto. Pri današnjih cenah toka in še bodočih, je to hudo gmotno breme. Vendar pa so kmetije hudo odvisne od elektrike, saj imajo skoraj vse notranje naprave na ta pogon.

Zato so se odločili, da zgradijo nekaj nižje od nekdanje elektrarne novo. Tani so z deli pričeli. Gre za gradnjo,

ki jo skupaj gradita obe Bevkovi kmetiji in bodo naprave služile dvema gospodarstvom. Elektrarna bo dajala kakih 90.000 kWh letno, tako bodo presežki namenjeni javnemu omrežju.

Jože Ošep — Bevšek

To že delajo nekatere elektrarne in z Elektro imajo doslej dobre izkušnje.

Kmalu bodo Bevkovi na eni in drugi kmetiji dobili lastno elektriko. To pomeni velik napredek, ki ga bo občutili tudi v širšem smislu, saj bo elektrarna dajala javnemu omrežju kakih 70.000 kWh letno.

MGA

Temelji nazarske tovarne so čvrsti in njene korenine zdrave. Imajo znanje, strokovnost, izkušnje in pridnost. Tudi zato so se odločili, da namesto dosedanje temeljne organizacije, ustanovijo enovito delovno organizacijo. V zvezi s tem pripravljajo novo organiziranost in izdelujejo poglobljen informacijski sistem; vse to in še marsikaj je seveda potrebno za uspešno sodelovanje s tujimi partnerji. Na začetku so sodelovali s Krupom in s tem pridobili kakovost, danes že uveljavljeno in priznano v svetu, z desetletnim sodelovanjem z Bosch Siemens Hausgeräten pa so okrepili poslovno moralno, razvojno dejavnost in tehnologijo.

Z nastankom delovne organizacije morajo seveda najprej veljaviti vse službe in funkcije, ki jih doslej kot temeljna organizacija niso imeli. Pri prenosu in oblikovanju teh astnih služb so previdni, saj vedo, da lahko vsaka nepripravljenost kaj hitro omaja pogled, ki ga imajo danes doma in v svetu. Z dobro organiziranostjo vseh služb in z novimi kadri, ti se za zaposlitev v nazarski tovarni zelo zanimajo, o prepričani, da bodo v rihodnje še bolj učinkoviti in bodo uresničili vse, kar družba od njih pričakuje. V tem ednjeročnem obdobju bodo

proizvodnjo povečali za 80 odstotkov. Pri tem bo njihova težnja predvsem še večja kakovost vseh izdelkov, razvijali bodo nove, želijo trošiti manj energije in materialov, predvsem pa se bodo opirali na lastne sile in kakovost vgradili na prav vsa področja dela v tovarni.

S potrebo po ustreznih službah se je takoj pojavila tudi potreba po primernih prostorih, njihovi razvojni načrti pa nujno terjajo tudi novo tehnologijo in z njo razširitev proizvodnih prostorov. To bodo seveda uspeli z novo naložbo. Z njo bodo poleg tehnologije dobili predvsem nove prostore za tehnološko in razvojno dejavnost, laboratorije in prostore za ostale službe, ki jih doslej niso imeli. Ob tem bodo seveda pridobili tudi nove proizvodne prostore za izdelavo mikromotorjev, prešli bodo na integrirane linije in bodo s tem in vsem ostalim predvsem humanizirali delovna mesta. Na log in načrtov v zvezi z novo naložbo je seveda še veliko več, prepričani pa so, da bodo s pomočjo strokovnjakov in predvsem z lastnimi močmi pri tej zahtevni nalogi in delovni organizaciji Gorenje — Mali gospodinjstvi aparatih zagotovili še uspešnejši razvoj.

J. P.

Med zbranimi rojaki išče pevovodja Acman pevce in jih vabi, da bi skupaj zapeli...

Srečanje v Šmihelu

27. septembra 1986, se je sobotno jutro prebudilo v megli in dežju, kar nikakor ni bilo razveseljivo za marljive prebivalce Šmihela, ki so dopoldne hoteli postoriti še to in ono okrog svojih domov. Za popoldne so namreč pričakovali svoje rojake, ki so se v 50 letih nazaj odselili iz rojstnega kraja, skopa zemlja jih niti ne bi mogla preživljati, dolina in industrija pa je potrebovala pridnih rok, ali jih je želja po znanju potegnila v srednje in višje šole in so si kasneje poiskali delo in dom v večjih industrijskih središčih.

Zopet drugi so odšli za svojimi izvoljenimi življenjskimi tovariši drugam, kar je pač naraven odziv prebivalstva. Skratka, napovedano je bilo srečanje rojakov z območja šmihelske fare, ki so skupaj gulišolske klopi, se kot bosopeti pastirji podili po travnikih in gozdovih in preživljali mladostna leta ob trdem delu na strminah moziških planin. Drug za drugim so odhajali v svet, kjer so si ob pridnem in skrbnem delu ustvarili novi dom in družino in teh 248 rojakov je dobilo povabilo za srečanje v rojstnem kraju. Odušenost se je že kar pregloboko zarezala med nje, celo med sorodniki in čas obiskov postaja vse redkejši in krajši, zato je želja po srečanju postala resničnost. Povabljeni so bili tudi vsi pevci pevškega zbora, ki je že v februarju slavil 40 letnico svojega obstoja z zanimivim koncertom. Danes šteje le dvajset pevcev, vendar je za rojake pripravil čudovit koncert narodnih in umetnih pesmi mešanega in moškega zbora.

Tja do 12. ure so se megle razpodile in sonce je prikazalo čudovite jesenske barve v vsem svojem sijaju. Ugibanja šmihelčanov, koliko in kdo bo prišel, je bilo kmalu konec, saj se je od 14. do 15. ure vila po asfaltni cesti proti Šmihelu le tu in tam pretrgana kolona avtomobilov. Prišli so iz Kumrovc, Ljubljane, Koroske, Šentjurja, a največ iz Šaleške in Savinjske doline. Večina se je najprej ustavila na pokopališču ob grobu svojcev in v cerkvi, šele nato so se začeli zbirati pred dvorano nove osnovne šole. Rokovanje, spoznavanje, ugibanja ali se še poznamo, kako živis, kje imaš družino, morda si že upokojen in podobna vprašanja in odgovori vse tja do polnoči in čez. Mnogi smo se srečali po 20 ali celo 30 letih, morda še več, ter tako ugotovili kako hitro so minula vsa ta leta. Iskali smo in vpraševali zakaj tega ali onega ni — morda res ni dobil vabila, je bolan? Vedeli smo, da oddaljenejši ne bodo prišli, v kljub temu smo vabila poslali tudi njim, v tujino, naj le vedo kaj delamo in da jih nismo pozabili.

Dvorana je bila premajhna, razumljivo, saj ni bila grajena za vse, ki smo v Šmihelu rodili, delu Lepe njive, Zgornje Radegunde in Brezja, pač pa za krajane, ki so danes tu, le teh pa je manj, kot je bilo vabljenih. (In misel zaplove nazaj: Ampak skozi okno jim pa le ni treba plezati na oder, kot smo včasih na prireditvah v stari šolski stavbi).

Med koncertom in branjem veznega teksta tovarišice Naraločnikove, ki je vso svojo delovno dobo učila mlade glavice v stari šoli, se je marsikomu utrnula solza. Višek pa je bil zaključek koncerta, ko je pevovodja Acman poklical na oder vse navzoče bivše

pevce. Pristrčen smeh se je razširil po dvorani, zaropotali so stoli in na oder je prišlo še 42 pevcev, nekateri že z osmim križem na rameh. Iz 62 grl se je mogočno oglasila Gregorčičeva »Nazaj v planinski raj«, pa »Sem se rajtov ženiti« in spontano je sledila pesem za pesmijo. Krepak moški glas se je dvignil iz dvorane: »Tonče, zdaj jih pa le drž, ko jih imaš!« Vsi pevci so dobili še značke 40 letnice zbora in komaj smo našli čas za podelitev umetniške slike Kulturnemu društvu »Rovtar« in s tem vsem šmihelčanom v spomin na srečanje in še pozdravi tistih, ki so se na povabilo odzvali samo pisno ali telefonsko, (če bi vsi prišli, kam nas bi dali!) in spet je pela vsa dvorana. Peli in plesali so čez polnoč, najbolj vztrajni, ki so ostali pri sorodnikih še naslednji dan, pa do 4 ure zjutraj. Ja, pred 40 leti bi morali fantje ob tej uri s koso na travnik in dekleta z grabljami za njimi. Danes pa... v hlev in molzni stroj zaropota.

Po koncertu se je iz zvonika oglasilo pritrkavanje zvonov — pri tem so mladi šmihelski fantje pravi mojstri — in spomini so se še krepkeje oglasili. Bilo je pristrčno srečanje — sami veselili in dovoljni obrazi vseh starosti. V prepolini dvorani, niti zunaj ne se nismo uspeli pogovoriti z vsemi, preko dvorane so govorile le oči, prekmalu so nekateri odhajali domov.

Za lačne in žejne želodce so poskrbeli Mladi zadrudniki in to po zmerni ceni. Prav lepa hvala vsem domačinom za lep popoldan in večer. S prispevki obiskovalcev so plačani vsi finančni stroški organizacije.

To je bilo že tretje srečanje šmihelčanov — izseljencev, prva dva v Topolšici, vendar nobeno tako veselo in obiskano kot v Šmihelu. Da med tretjim in četrtim srečanjem ne sme preteči devet let, kot med drugim in tretjim, je bilo splošno mnenje vseh, saj se nekateri, kot so dejali ne bi mogli udeležiti več kot morda še enkrat. Vročje upamo, da jih »Matilda« ne bo še tako kmalu obiskala! Pobudniki in organizatorji tega srečanja smo bili iz Šaleške doline, predlagamo, da naslednje srečanje pripravite »Savinjčani« — kje, zdaj ni več dvoma. Morda še nasvet — v poletnem času, da se lahko zavrtimo zunaj na asfaltu in da se srečanja udeležijo še več domačinov.

Ugotavljamo, da v kljub skrbni pripravi seznama, nismo zajeli vseh, pošta pa je nekatera vabila zaradi pomanjkljivih naslovov vrnila in vključil iskanju naslovov pri sorodnikih, nismo uspeli vabila ponovno odposlati. Seznam še dopolnjujemo in prosim, da točne naslove svojih sorodnikov pošljete na že znani naslov. Seznam bomo s kratkim zapisom srečanj oddali kulturnemu društvu Šmihel, ki je pri srečanju nosilo glavno breme, v shrambo njihovega arhiva.

Pozno ponoči, čeprav še vedno prežgodaj, so se avtomobili vračali v dolino, zadovoljni obiskovalci pa so odnesli s seboj poleg lepih in nepozabnih vtisov tudi željo, da naj bi stara razpadajoča šolska stavba kmalu dočakala svojo obnovo in polepšala podobo kraja.

Anka Š. TITOVO VELENJE

Dvajset let Kemije

Delavci Cinkarne Celje, TOZD Kemija Mozirje so pred časom praznovali visok jubilej delovne organizacije. Zbrali so se v se v Logarski dolini in obudili spomine na začetke tovarne v Ljubiji.

Leta 1896 so ustanovili tovarno in jo imenovali Sanntaler Farb- und Schmirgelwerke. Takrat so načrtovali izkoriščanje rudnin, ki so jih kopali v dolini Ljubiji. Tako so izdelovali barve in smirkove predmete.

Ko je bilo jasno, da so zaloge antimonove rude neznatne, so podjetje prodali lastniku iz Gradca. Ta je dobro uspeval predvsem z lesno galanterijo. 1905. so postavili tudi peč, ki je služila za prežiganje raznih satinobrov in boksita, ki so ga kopali okoliški kmetje (Jušnik, Kecej, Colnik). V tem času so občasno žgali tudi apno. Do 1917. leta je bilo prijavljenih od 2 do 18 delavcev. Podatkov o proizvodnji v tem obdobju ni, gotovo pa je potekala proizvodnja zemeljskih barv. Ko je podjetje l. 1916 delno pogorelo, je prešlo v nove roke, leto pozneje pa ga je kupila trgovska delničarska družba. Imenovalo se je »Savinjska tovarna barv in lesnih izdelkov Alojz Goričar in drug Mozirje«. Leta 1922 je zaposlenih že 43 delavcev. Del teh je delalo v obratu Letuš, kjer so zgradili obrat za izdelavo barv. V obdobju 1922—1931 so v Letušu dogradili še žago s polnojarmenikom in obrat za izdelavo lesne embalaže — sodčkov za barve.

Vse do vojne je podjetje zaposlovalo od 20 do 50 delavcev. Med vojno so obratovali v zmanjšanem obsegu. Del ljudi se je vključil v NOB, nekateri pa so bili izseljeni. Leta 1945. je bilo zaposlenih le 29 delavcev (Letuš 10 in Ljubija 19). Po nacionalizaciji l. 1948 se je podjetje preimenovalo v »Tovarna barv in lesnih izdelkov Mozirje«. Proizvodnja lesne galanterije je bila v tem času po vrednosti večja kot proizvodnja barv.

Leta 1951. so v Ljubiji montirali Francis turbino in odstranili vodno kolo. V naslednjih dveh letih so zgradili še garažo, mehanično delavnico in skladiščno šupo. Nasploh so bila to leta gradnje: nov most čez strugo, šupa za barvne surovine, nova sušilnica. Opravili so tudi vrsto nakupov opreme, uredili ventilacijske naprave in ogrevanje. Pričeli so graditi tudi novo zgradbo za proizvodnjo lesnih izdelkov, ki pa je zaradi pomanjkanja sredstev niso dokončali. Zaradi stalnih nesoglasij med delavci lesnega in kemičnega dela tovarne, je podjetje preživelo več manjših kriz. V tem obdobju je bilo zaposlenih tudi do 170 delavcev.

Leta 1959. se je Občinska skupščina Mozirje odločila, da lesni del odcepi in izvrši prenos k Linu Nazarju.

Kemični del tovarne, sedaj »KEMIČNA INDUSTRIJA MOZIRJE« je ostal takšen kot je bil leta 1924. Od strojev so imeli samo štiri kolodobe in osem parov mlinskih kamnov ter en drobilec. Ves pogon je bil urejen s pomočjo vodne turbine in transmisij. Podjetje je zaposlovalo v tem obdobju 72 delavcev. Takoj po odcepitvi lesnega dela je vodstvo podjetja pričelo razmišljati o navezavi stikov z neko močnejšo firmo, ki bi omogočila razvoj tovarne. Kot glavna partnerja sta bila AERO in Cinkarna. Podjetje z ustvarjeno minimalno akumulacijo ni videlo nobene perspektive in možnosti lastnega razvoja.

V letu 1961 je uveden prometni davek v instustrijo. Le ta je

dokončno onemogočil rentabilno poslovanje. Po intenzivnih pogovorih s Cinkarno se je že to leto podjetje poslovno močno povežalo s Cinkarno, ki je tudi postavila vršilca dolžnosti direktorja. V tem letu je podjetje poslovalo še pod nazivom Kemična industrija Mozirje in imelo samoupravne organe.

1. 1. 1962 se je podjetje priključilo Cinkarni Celje, najprej kot samostojni obrat, nato pa kot obračunska enota brez samoupravnih organov.

V tem času je podjetje zapustilo 28 delavcev, proizvodnja pa je padla od 2280 ton na 1390 ton. Torej se je pričelo z urejevanjem delovnih prostorov, saj so bile skoraj vse stavbe lesene in dotrajane.

Leta 1962 so najprej zgradili transformatorsko postajo. Podjetje namreč prej ni imelo možnosti preureditve pogona na električno energijo, ker je DES dovoljeval le 25 KW priključne moči zaradi preobremenitve krajevne transformatorske postaje v Mozirju.

Leta 1963 in 1964 so zgradili novo halo za izdelavo zemeljskih barv in preuredili pogon.

V letu 1964 so tudi dokončali zgradbo, ki je bila zgrajena do tretje faze že leta 1954 in v njej pričeli proizvodnjo tiskarskih barv. Kupili so tudi dispergator moči 10 KS.

V letu 1965 so pričeli z gradnjo sanitarnih prostorov in rešili najbolj pereč problem — kopanje de-

Kužno znamenje v Ljubiji je velikega kulturno-zgodovinskega pomena, zato je Kulturna skupnost Mozirje poskrbela za poslikavo lin. Opravila jo je slikarka Veronika Svetina, znamenje pa je uredil Jože Svetina (na sliki).

lavcev. Vse dotedaj so delavci hodili domov neumiti in v istih oblačilih kot so delali.

Pričeli so tudi s proizvodnjo antikorozijskih premazov na osnovi cinkovega prahu in svinčenega minija.

V letu 1966 so program antikorozijskih premazov razširili in dokupili še en dispergator moči 25 KS.

Leta 1968 so nabavili viličar INDOS 2,5 t in še eno mešalo COWLESS. Za potrebe organo- lov in premazov so v tem letu tudi zgradili nadzemno skladišče za vnetljive tekočine kapacitete 10 t in vkopali cisterno za vnetljive tekočine s kapaciteto 80.000 l.

V letu 1972 so pričeli z gradnjo lesenega skladišča za gotove izdelke 860 m² koristne površine.

Volitve v organe KS

Ker poteče v drugi polovici tega leta mandat članom organov krajevnih skupnosti v naši občini so potrebne priprave za izvolitev novih. Pri tem gre za skupščino KS, svet krajevnih skupnosti, potrošniški svet in poravnalni svet. Krajevne organizacije SZDL poskrbijo za kadrovske in organizacijsko plat volitev. Dogovorjeno je bilo, da bi do 20. 10. 1986 evidentirali možne kandidate za organe KS. Do 5. novembra t.l. pa naj bi se pripravile kandidatne liste. Slednje naj bi bile obravnavane kar se da široko, da bi izbor ljudi v

organe krajevnih skupnosti res ustrezen.

Same volitve bodo na zborih občanov v času od 5. do 20. novembra 1986. Da bi lahko organi KS pričeli z delom, je treba do 30. novembra 1986 opraviti konstitutivne seje vseh organov.

Brez dvoma postajajo krajevne skupnosti središče dela za določene sredine, zato so priprave na volitve organov KS zelo pomembne, saj je odvisno uspešno delo krajevne samouprave prav od ustreznega kadrovanja.

Vreme in kmetijstvo

V ZKZ Mozirje so zaskrbljeni zaradi slabega pridelka krme. Travišča so zaradi zgodnje suše zelo prizadeta, kar pomeni občutno manjše količine osnovne krme. Živinoreja je tako ogrožena, saj so pridelki poljščin povsod manjši, temu je kriva plitva zemlja, ki zelo občuti pomanjkanje vode, torej dežja.

Da bi preprečili manjšanje obstoječega staleža živine, si v ZKZ prizadevajo zagotoviti zadostne količine dopolnilne krme (koruza, pesni rezanci in podobno). Rejci so že večkrat izrednimi naporji ohranili stalež živine in zato pričakujejo, da bodo tudi tokrat ravnali tako. Res je, da je takšno krmljenje dražje, vendar pa gre za tržno proizvodnjo, ki jo je treba ohraniti. Zato v ZKZ priporočajo rejcem uporabo omenjenih dodatnih krmil, ki jih bodo v zadostnih količinah zagotovili. Tako bo mogoče preprečiti večjo gospodarsko škodo.

Virusna driska

V obeh dolinah razsaja virusna driska pri govedih. Za sedaj ni te nadloge v gornjem delu doline. Bolezen zelo neugodno vpliva na količine mleka, tako se zmanjša pridelok tudi za polovico.

Podobne bolezni se občasno pojavijo, vendar pa zelo prizadenejo živinorejo v celoti. Rejcem povzročajo dodatne skrbi in seveda tudi stroške. Zdravljenje je v teku, veterinarska služba si prizadeva čimprej ozdraviti živali, vendar pa bo tudi to zahtevalo določen čas.

Ovčji sejem

Jesenski ovčji sejem bo spet možnost za prodajo viškov v ovčjereji. Organizira ga ZKZ in to za plemenske živali, pa tudi za klavne ovce. Kupci so največ iz Kočevja, Dolenjske in Trbovelj. Posebno je treba tu omeniti Klavnico Šentjur.

Pričakujejo dobro ponudbo, saj je tudi pri ovčjereji zaznati pomanjkanje krme. Upati

je torej, da bo tudi povpraševanje ustrezno.

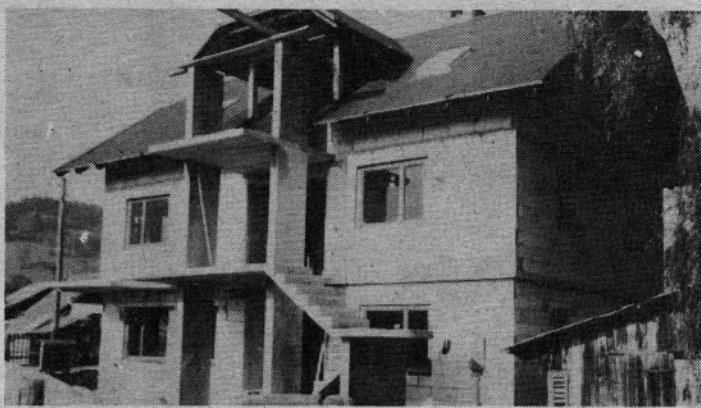
Melioracije na Pobreškem polju

Že smo poročali o poteku priprav na urejanju Pobreškega polja. Dejansko gre za zelo gospodarno ukrepanje, ki pa očitno ni vsem prizadetim dovolj jasno. Opaziti je različne interese tistih, ki so izključno kmetje in tistih, ki le dodatno obdelujejo zemljišča. Miselnost je torej različna, pač glede na odvisnost od zemlje.

Doslej je izdelan ureditveni načrt, ki ga je pripravil NIVO iz Celja. Seveda je pred ureditvijo potrebno soglasje vseh lastnikov. Tu pa se je zataknilo! Številni lastniki, ki so dejansko le »polkmetje« se upirajo, čeprav družba prispeva k stroškom 80%. To je zelo veliko in bi verjeli, da bo zanimanje med vsemi enako veliko. Drugod urejajo podobne površine lastniki na lastne stroške, torej ni prispevka družbe, pa vendar na veliko delajo na izboljšavi kmetijskih površin. Pri nas je pač tako, da zaenkrat še nikomur ni sile, da še dobro živimo in zato zamerjamo jasne in dokazane gospodarske ukrepe, ki bi zagotovili večjo vrednost površin in seveda večje pridelke.

Zato veliko pričakujejo od sestanka, ki naj bi ga pripravili v okviru krajevne skupnosti. Na njem bi se morali dokončno dogovoriti, da bi z deli lahko pričeli. Upati je, da bo pamet prevladala, saj bo na urejenih zemljiščih pridelovanje cenejše in pridelok bo obilnejši. Morda bodo nekateri, ki so jim osebni interesi več vredni kot skupni, vendarle ugotovili, da velja iti v korak s časom, da velja slediti napredku in ne trmasto vztrajati pri pogledih, ki niso v čast nikomur, še manj pa nekemu, ki ceni zemljo.

Končno, v marsičem se spogledujemo s severnimi sosedi, marsikaj smatramo, da so modro ukrenili, zakaj torej ne najdemo tudi v tem pri njih zgled?

V Mozirju gradijo obrtniki svoj dom

Obrtniki in kooperacija

Obrtnikov je v občini Mozirje trenutno 247, od tega je vključenih v kooperacijske odnose 143. Avtoprevoznikov je 85 v poslovni enoti Avtoprevoza Maribor v Mozirju pa je vključenih 43. Obrtniki naše občine sodelujejo z naslednjimi: organizacijami združenega dela: Gorenje GLIN Nazarje, Mercator ZKZ Mozirje, MERX »Savinja« Mozirje, Era TOK Kopljas Titovo Velenje, OZ Obrtna Slovenj Gradec, OZ Bohor Sevnica, Kovinotehna Celje, Iskra Široka potrošnja Spodnja Idrija, Avtoprevoz Maribor Poslovna enota Mozirje.

Problematika na področju kooperacijskih odnosov je v bistvu pri vseh kooperantih enaka. Vsi se že vrsto let ukvarjajo s problemi, ki so prisotni na trgu glede nabave reprovizivnega materiala, časovno, kakor tudi zagotavljanje kvalitetnih materialov. Takšni problemi povzročijo, da prihaja do nekvalitetnih izdelkov, zamud pri dobavi kupcem — naročnikom, ali pa do prevelikih zalog, kar obremenjuje obratna sredstva, ki so ob današnjih obrestnih merah izredno draga. Po zadnjih informacijah trenutno ni bistvenih pomanjkanj nobenega od materialov ali naj bo to kovina, plastika, barvaste kovine ipd. V sedanjem času je pri kooperantih vedno bolj prisotna cenovna problematika, saj vsi ugotavljajo, da se cene vhodnih surovin dvigujejo hitreje kot pa cene končnih izdelkov, katere pa so nemalokrat pod družbeno kontrolo. Pri oblikovanju cen za znanega kupca, s katerim se že v pogodbi dogovorita za ceno, ni problemov, občutno več pa se jih pojavi pri neznanem kupcu, ki blago po previsoki ceni noče sprejeti.

Naslednji problem pri kooperacijskih odnosih so plačilni pogoji in roki plačevanja. Iz podatkov, ki so navedeni v tabeli je razvidno, da so roki

plačil zelo različni od takojšnjega plačila pa do 60 dni. Večino plačil kooperanti vršijo dokaj hitro, če pa obrtnik prizna še skonto je plačilo uvedeno že prej.

Zaradi plačilnih pogojev je obrtnik velikokrat primoran še zmanjšati svoj zaslužek, da v nedoglednem času izvedejo plačilo.

Naslednji problem, ki se pojavlja na področju kooperacije je problem oskrbe z lesno surovino. Mercator ZKZ Mozirje bi za svoje potrebe morala imeti na razpolago cca 5000 m³ lesa, vendar ga ima samo cca. 1350 m³. Razliko, ki ji primanjkuje pa poskuša pridobiti iz ostalih GG na področju Slovenije.

Že v uvodu je bilo omenjeno, da imamo v občini Mozirje 85 avtoprevoznikov od tega jih je v PE Avtoprevoz vključenih 43. Kooperacijsko pogodbo ima sklenjeno 43 avtoprevoznikov, prevoze pa skozi vse leto opravlja le 36 avtoprevoznikov. Na tem področju ni problemov zagotavljanja prevoza, saj je prevoz za vse dovolj, vendar pa avtoprevozniki prevozov nočejo sprejeti. Zato pride v enoti nemalokrat do težav pri zagotavljanju vseh prevozov za katere so sklenili pogodbo.

Tabor na Vršču

Planinsko društvo Gornji grad vsako leto organizira za pionirje letni tabor v planinah. Letos sem se ga prvič udeležil. Bivali smo v Poštarskem domu na Vršču. Naredili smo več izletov v planine.

Obiskali smo Trentarski muzej v Trenti, botanični vrt Julijana, izviri Soče in planine: Prisojnik, Jalovec, Mala Mojstrovka in Bavški Grintavec. V devetih dneh, kolikor smo bili na Vršču, mi je ostalo najbolj v spominu: bivanje v vrtni hišici pri Poštarskem domu, zahtevna pot skozi Prisojnikovo okno na Prisojnik, dolga pot z Vršču na Jalovec, oskrbnik pri koči na Špički, ki nas je zabaval, da smo se nasmehali do solz, planike, ki smo jih videli na grebenu Jalovca, grmenje malo pod vrhom Bavškega Grintovca, ko smo se zaradi varnosti raje vrnili v dolino in pa seveda kopanje v hotelu Lek v Kranjski gori, kjer smo poškopili z vodo tudi strop.

Na taboru je bilo lepo in upam, da se ga bom drugo leto tudi udeležil. Zdeni Purnat

Mladi gornjegrajski planinci na Vršču

Spet kmetujeta

Prav lepo je pogledati s ceste malo pred Šentjanžem kmetijo ob gozdu, ki ji domačini pravijo Spodnji Menčon. Lepa čreda se pase malo niže hiše, pod gospodarskim poslopjem pa stojita dva traktorja, od teh eden popolnoma nov. Vse to pove že na zunaj, da se pri hiši skrbno gospodari in da gre za dobro kmetijo.

Lastnika tega posestva sta od leta 1981 dalje Lojze in Milena Verbuč. Pred tem sta vodila združeno gostilno v Šmihelu, že tam sta pričela po malem kmetovati, kar potrjuje njuno željo po kmetovanju. In ko se je nudila prilika za nakup posestva v Šentjanžu nista oklevala, lotila sta se ga in danes so vidni uspehi njune marljivosti in sposobnosti. Posestvo zajema okoli 8 ha obdelovalne zemlje in prav toliko gozda. Nekaj zemlje je slabše, saj povzroča voda precejšnje preglavice. Vendar pa imata v hlevu 20 glav živine, kar kaže, da zemljo dobro izkoriščata. Letos ju pesti pomanjkanje krme, pa to je že znan pojav povsod, ne le na njenem posestvu. Da zmoreta pridelati v dobrih letinah dovolj krme, sta najela še dva hektarja zemlje.

Rada povesta, da sta s traktorjem že prišla iz Šmihela. Pozneje pa sta dokupovala priključke, ki jih zahteva njuna proizvodnja. Danes sta že dobro opremljena, le hlev postaja ozko grlo, ker je pretesen.

Silos sta postavila in uredila vse tako, da lahko gospodarita. Kot vse druge, tudi Verbučova omejuje pri izgradnji posestva pomanjkanje denarja oziroma neugodna posojila.

Marsikaj bi želela izboljšati, pa bosta morala opraviti na daljši čas. Tudi stanovanjska hiša je stara in dotrajana, pa bo morala počakati...

Verbučeva imata tri sinove, eden je v kmetijski šoli, kar

daje upanje, da bo nasledstvo zagotovljeno in da bo kmetija še naprej živela. Tudi ljubezen do zemlje pomeni mlademu rodu obvezo do rodne grude.

Milena je kot gospodinja pač vsestransko vraščena v kmetijo. Poleg tega še najde čas, da se vključuje v krog žena zadružnic, ki imajo večkrat predavanja v gasilskem domu v Grušovljah. Ta predavanja pripravlja ZKZ in želi na ta način sproti seznanjati kmečke gospodinjice s sodobnimi prijemi.

Milena rada prisluhne vsemu kar pomeni napredek na kmetiji, zato rada obiskuje razne tečaje in predavanja.

Milena Verbuč

Na njune šmihelske čase se sicer rada spominjata, vendar pa sta oba prepričana, da je bilo dovolj dela v gostilni, sedaj sta našla pravo vsebino življenja, saj sta od malih nog kmeta in njuna želja se je s tem, ko spet kmetujeta izpolnila.

Primer pri Spodnjem Menčonu je živ dokaz, kako bi lahko marsikatero kmetijo, ki ji grozi odmiranje, rešili. Verjetno je še dosti mladih ljudi, ki bi radi prišli za delo, če bi imeli kje.

Nekulturno okoli kulturnega doma

V Mozirju je res malo prostora za avtomobile. Od kar pa so pred stavbo občinske skupščine uredili parkirišče, je na prazna mesta v trgu tak naval, da je že kar hudo. Vsakdo pač parkira kjer najde prostor, pa je to prav ali ne. Nihče pa ne poskrbi, da bi se tudi vozniki naučili reda in parkirali vozila na ustrezne prostore.

Kar hudo je pogledati prostor okoli kulturnega doma v Mozirju. Avtomobili toliko, da ne zapeljejo kar v knjižnico... Povsod okoli jih najdemo, natrpane križem kračem. Pogled ravno ni kulturne, pa tudi prav ni, saj se v galeriji večkrat pripravljata kakšna razstava in ko priveditelji pripeljejo razstavne predmete, ne

morejo do vhoda, ker tam parkira ničkoliko avtomobilov. Morda bi vozniki le morali upoštevati cestne znake, ki so nameščeni v njihovo varnost, ne pa zato, da se jih spregleda. To velja tudi za voznje iz smeri Šmihelske ceste proti domu. Tam je znak, ki pove, da je smer zaprta, pa kaj ko ga vozniki raje spregledajo, kot pa da bi ga upoštevali. Ko bo v ožini počilo, bo prepozno, bo škoda na vozilu in morda tudi na telesu...

Spet so plakati povsod nameščeni, čeprav je za te namejene narejena deska tako na trgu, kot pred samopostrežbo. Kdo bo onesnaževalce kaznoval, na vsakem plakatju je napisano kdo je zanj odgovoren... S. P.

Požar

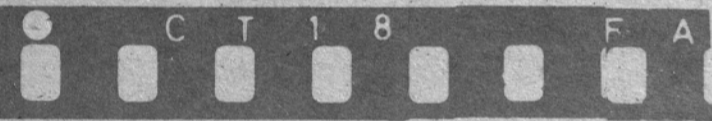
Visoko tam v planini, nekdo odvrigel je ogorek živi. Ogenj širiti se je začel in gozd močno vnel. Poklical je nekdo gasilce. Hitro na pomoč so prihiteli, da bi ogenj ukrotili. Ko so ogenj pogasili, so se domov vrnili in sklenili, da bodo na požare bolj pazili, vse ljudi pa opozorili, naj bodo z ognjem bolj pazljivi.

Urška Rajgel, 4. razred COŠ Nova Štifta

Pikapolonica

Pikapolonica pridi k meni, saj rada te imam! Takoj je k meni priletela in mi na roki obsedela. Pikapolonica zleti v nebo in mi prinesi zlato kolo! Odletela je visoko v nebo, a vrnila se ni in vem, da se tudi ne bo. A imam še eno pikapolonico in nikomur je ne dam, saj vanjo skrbno vsak dinarček dam...

Saša Grudnik, 4. razred COŠ Nova Štifta

14. teden domačega filma

V Celju bo v času od 4. do 11. novembra 1986 potekal teden domačega filma. Na njem predvajajo najboljše domače filme, zato je zanimanje za te prireditve tudi med našimi bralci.

PREMIERNI SPORED — KINO UNION CELJE

- 4. 11. KORMORAN (ob 20. uri slavnostna otvoritev)
- 5. 11. POLETJE V ŠKOLJKI
- 6. 11. PLES NA VODI
- 7. 11. SANJE O ROŽI
- 8. 11. VEČERNI ZVONOVI
- 9. 11. SREČNO NOVO LETO '49

10. 11. ČAS BREZ PRAVLJIC
11. 11. PRIMOŽ TRUBAR

Predstave so ob 15., 17.30 in 20. uri, zadnji dve predstavi sta premierni z udeležbo ekip ustvarjalcev filmov.

SPORED KRATKIH FILMOV — MALI UNION CELJE

- 4. 11. SLOVENSKI KRATKI FILMI
- 5. 11. SLOVENSKI KRATKI FILMI
- 6. 11. FILMI ŠTUDENTOV AGRFTV
- 7. 11. TURISTIČNI FILMI
- 8. 11. FILMI ŠKUC IN SLOVENSKI AMATERSKI FILMI
- 10. 11. ŠPORTNI FILMI
- 11. 11. ŠPORTNI FILMI

Predstave bodo ob 17. uri. Do roka oddaje biltena v tisk še ni potrjena udeležba študentov AGRFTV.

NOVI JUGOSLOVANSKI FILMI — KINO METROPOL CELJE

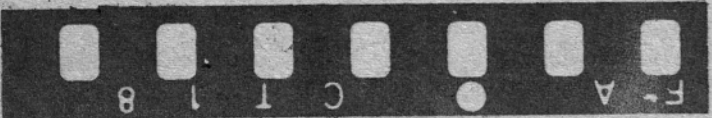
- 4. 11. OBLJUBLJENA DEŽELA
- 5. 11. PROSTOVOLJCI
- 6. 11. ŠMEKER
- 7. 11. ČRNA MARIJA
- 8. PLES NA VODI
- 9. 11. LEPOTA GREHA
- 10. 11. ZA SREČO SO POTREBNI TRIJE
- 11. 11. SREČNO NOVO LETO 49

Predstave bodo ob 16., 18. in 20. uri.

MLADINSKI FILMI — JUGOSLOVANSKE KRIMINALKE — KINO DOM CELJE

- 4. 11. DRŽANJE ZA ZRAK SANJE O ROŽI
- 5. 11. SLOVENSKE RISANKE DEPS
- 6. 11. ČAS BREZ PRAVLJIC NEVARNA SLED
- 7. 11. POLETJE V ŠKOLJKI HALO TAXI
- 8. 11. HRVAŠKE RISANKE GLEDALIŠKA ZVEZA
- 9. 11. GREMO NAPREJ NEKA DRUGA ŽENSKA
- 10. 11. VLAK V SNEGU RITEM ZLOČINA
- 11. 11. SREČNO KEKEC JAGUARJEV SKOK

Predstave mladinskih filmov so ob 15., kriminalke pa ob 17. in 19. uri.

Delavska univerza
Mozirje
objavlja prosta dela in naloge

VODJA TISKARNE

Pogoji:
a) VI. stopnja izobrazbe — grafik ali grafični oblikovalec
b) najmanj 2 leti delovnih izkušenj

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas.
Prijave sprejemamo osem dni po objavi.

Gostinska delovna organizacija
»TURIST« Nazarje

objavlja

v skladu z določili pravilnika o delovnih razmerjih, ter po sklepu komisije za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge:

1. VODJA HOTELA »TURIST« Mozirje

Pogoji:
— najmanj srednja strokovna izobrazba gostinske ali turistične smeri
— tri leta delovnih izkušenj, od tega vsaj eno leto na področju vodenja samostojnega gostinskega obrata

2. VODJA KUHINJE (hotel »TURIST«)

Pogoji:
— IV. ali V. stopnja strokovne izobrazbe kuharske smeri
— tri leta ustreznih delovnih izkušenj

3. KUHAR (2 delavca — SAVINJA Nazarje in POD VRHOM Mozirje)

Pogoji:
— IV. stopnja strokovne izobrazbe kuharske smeri
— eno leto ustreznih delovnih izkušenj, oziroma uspešno opravljen pripravniški izpit.

Vse dodatne informacije v zvezi s pogoji dela lahko kandidati dobijo v SOZD MERX, GP »TURIST« Nazarje, kamor naj pošljejo tudi prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev.
Rok za prijavo je 8 dni po objavi oglasa.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po poteku roka za prijavo.

MERCATOR
ZGORNJESAVINJSKA KMETIJSKA ZADRUGA
MOZIRJE

Komisija za delovna razmerja
pri TOZD TRGOVINA GOSTINSTVO

objavlja
prosta dela in naloge

KUHARICE — NATAKARICE za gostilno v Šmihelu
začasno prosta dela in naloge

KUHARICE — NATAKARICE za gostilno
v Radmirju in
NATAKARJA za bife v Novi Štifti

Pogoji za izbiro so:
— splošni,
— posebni: kandidat naj ima končano poklicno gostinsko šolo, če je le priučen, mora imeti delovne izkušnje v gostinstvu.
Poskusno delo v vseh primerih znaša dva meseca.

Delavski svet
DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB

objavlja
začasno prosta dela in naloge

SNAŽILKE poslovnih prostorov v Ljubiji 107

Pogoji za izbiro so:
— splošni,
— posebni: delavka naj ima izpolnjeno osnovnošolsko obveznost, zaželjene so delovne izkušnje na podobnih delih.

Poskusno delo en mesec.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je za vsa objavljena delovna mesta dostaviti do 30. oktobra 1986 kadrovske službi naslovne zadruga.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 10 dni po poteku roka za vlaganje prijav.

Med pionirsko konferenco na šoli II. grupe odredov v Mozirju. Otrci so pozorno poslušali poročila o delu svoje organizacije in načrte za prihodnje delo

Konferenca OO ZSMS na šoli

Letna konferenca OO ZSMS na šoli II. grupe odredov v Mozirju je potekala zelo živahno. Naša organizacija šteje 79 članov, vodi pa jo predsedstvo. Na letošnji konferenci smo sprejeli tudi program dela za naprej in trdno smo odločeni, da ga tudi uresničimo. Kaj pa obsega vse naš program?

Seveda pridno učenje! To bo zagotovilo stoprocenten učni uspeh. Seveda smo mladi in zato radi plešemo, da pa bi to tudi znali, bomo imeli začetni in nadaljevalni plesni tečaj. Poslušali bomo predavanja o radioamaterjih, alpinistih, raziskovalnih taborih, pri tem pa pričakujemo pomoč kluba radiomaterjev in planinskega društva, pa seveda OK ZSMS. Ker pa bi radi imeli tudi zaključno ekskurzijo, moramo kaj prislužiti, denar pač ne pade z neba. Mislimo zbirati star papir, pogozdovati in delati na Glinu.

Sodelovali bomo na šolskih proslavah in kulturnih prireditvah, cicibanom pa bomo pripravili lep sprejem v telovadnici. Ko bodo starejši občani obiskali našo šolo, bomo poskrbeli, da se bodo dobro počutili. Vsi se pa že veselimo na novoletno valetu. Pa še veliko je tega, kar nas čaka in za kar se bomo prizadevali.

Pričakujemo obisk učencev osnovne šole II. grupe odredov iz Ljubljane. Skupaj nameravamo na Čreto, tam se bomo srečali z borci NOV. Urejali bomo tudi panoje v šoli, najprej bo naša skrb, da predstavimo onesnaževanje okolja, kot največje zlo. Pa še šolski radio bomo spet oživel, pri tem nam bo pomagala tovarišica Kotnikova.

Mislimo, da nam opozorila navzočih razrednikov in ravnatelja, da moramo resneje opravljati dejstva, ne bodo šla v pozabo, upoštevali jih bomo! Končno, nalog je veliko, le da jim bomo kos...

DAVID CAJNER,
8. c OŠ II. grupe
odredov Mozirje

USPOŠABLJANJE DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV ZA NALOGE SLO IN DS V LETU 1986

V mesecu novembru se bo pričelo obrambno usposabljanje delovnih ljudi in občanov za naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite po programu za leto 1986, ki ga je predpisal Republiški sekretariat za ljudsko obrambo na temo »NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST IN TOZD V OBRAMBNIH PRIPRAVAH«.

Usposabljanje bo organizirano v vseh krajevnih skupnostih in občini po naslednjem razporedu:

SOLČAVA:	4. in 5. 11. v Zadrudnem domu
LUČE:	6., 7. in 10. 11. v Osnovni šoli
LJUBNO:	3.-6. ter 11. in 12. 11. v Osnovni šoli
NOVA ŠTIFTA:	6., 7. in 10. 11. v Gasilskem domu
GORNJI GRAD:	6., 7. in 10. 11. v Osnovni šoli
BOČNA:	5., 6., 7. in 10. 11. v Zadrudnem domu
ŠMARTNO/D:	3., 4. in 5. 11. v Podružnični šoli
KOKARJE:	4. in 5. 11. v Gas. domu Lačja vas
NAZARJE:	6., 7. in 10. 11. v Delavskem domu
REČICA/S:	7. in 10. 11. v Podružnični šoli
POBREŽJE:	5. 11. v Gasilskem domu
GRUŠOVLJE:	6. 11. v Gasilskem domu
ŠMIHEL:	3. 11. v Podružnični šoli
LEPA NJIVA:	4. in 5. 11. v Podružnični šoli
LJUBIJA:	6. in 7. 11. v sejni sobi ZKZ
MOZIRJE:	3.7. in 10.-14. 11. v sejni sobi SO Mozirje

Pouk se bo vsakokrat pričel ob 17.00 uri in bo trajal dve šolski uri. Cilj usposabljanja je, da se delovni ljudje in občani podrobno seznanijo s potekom obrambnih priprav v okolju kjer živijo in delajo. Pouk je obvezen tudi za vse vojaške obveznike, oproščena je le mladina do 16. leta starosti in rezervne vojaške starešine, ki se usposablja po programu ZRVS.

Vse družinske skupnosti vabimo, da se predavanj udeležijo v čim večjem številu.

Oddelek za ljudsko obrambo
SO MOZIRJE

Opravičujem se Marjanu Miklavcu in njegovi družini (Nazarje), hkrati pa izjavljam, da so besede izrečene o Damjanu Bitencu, Igorju Operčanu in Igorju Prislanu lažne.

Jože Klemše,
Spodnja Rečica

Ljubitelji branja!

Matična knjižnica v Mozirju ima v zalogi zapise iz domačih logov. Peter Weiss: Ljubkosti. Bogato ilustrirana izdaja pesmi. Ilustracije so delo dr. Jožeta Muhoviča — cena 1000.— din
Anka But: Živim, ker ljubim, pesniška zbirka — cena 300.— din

AA. Videčnik: Podobe iz preteklosti Mozirja — cena 800.— din
A. Videčnik: Kmečko delavstvo v Gornji Savinjski dolini med obema vojnoma — cena 450.— din

Ljubitelji poezije in preteklosti domačih krajev segajte po nujenih delih.

SUROVINA
TOZD Radlje ob Dravi, PE Mozirje

Obveščamo vse občane, da odkupujemo odpadne surovine (železo, baker, steklo in papir) vsak dan od 6. do 14. ure, ob sredah pa od 6. do 16. ure v Mozirju 188. Priporoča se Surovina, PE Mozirje

Gorenje — GLIN Lesna industrija Nazarje

Glede na potrebo po izpolnjevanju planskih nalog v TOZD Žagarstvo, Iverna in Stavbno pohištvo bomo na novo zaposlili določeno število delavcev.

ZATO VABIMO K SODELOVANJU

1. DELAVCE S KONČANO II., III. IN IV. STOPNJO STROKOVNE IZOBRAZBE LESNE SMERI
2. DELAVCE BREZ POKLICJA ZA OPRAVLJANJE RAZLIČNIH DEL V PROIZVODNEM PROCESU

Delavcem zagotavljamo stimulatívno nagrajevanje po delu in delovnih rezultatih. Nudimo tudi vse možnosti za pridobitev kvalifikacije z izobraževanjem ob delu in možnosti za napredovanje.

Vloge sprejema kadrovske sektor delovne organizacije Gorenje — GLIN Nazarje, kjer dobite tudi vsa podrobna pojasnila.

Osnovna šola
II. grupe odredov
Mozirje

objavlja prosta dela in naloge

hisnika-kurjača

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Sklenitev delovnega razmerja z 12. 11. 1986.
Pogoj: končana šola za delavca širokega profila (mizar, kovinar, tapetnik itd.) ali z delom pridobljene delovne zmožnosti, opravljen izpit za kurjača, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj.

NOVO NOVO NOVO
TV SERVIS

— popravilo na domu in obratovalnici
— menjava barvnih in črno belih ekranov
— naročila sprejemam v obratovalnici ali po telefonu št. 831-717 od 8.00 — 12.00 ure
— del. čas 8.00 — 12.00 obratovalnica
12.00 — 16.00 popravila na domu

SE PRIPOROČA TV SERVIS
PINTER VLADO
Sp. Rečica ob Savinji 31

Slovenija

Jugoslavija

Narava daje včasih obilne plodove! Buče z Blagojevičeve njive v Mozirju. Najtežja je tehtala kar 78 kg.

Delavska univerza Mozirje deluje v nemogočih prostorskih razmerah, zato urejujejo prizidek h kulturnemu domu v Nazarjah. Tako bi vsaj rešili najnujnejše prostorske težave

Podpreti kmetijsko proizvodnjo

Izvršni svet naše občine je med drugim obravnaval učinke sredstev za pospeševanje tržne proizvodnje v kmetijstvu. Ugotovili so, da je uspeh občuten in da je dosežen pomemben napredek v proizvodnji hrane pri nas. Predvideva se enotna zakonska ureditev vseh področij pomoči kmetijstvu v republiki, saj je doslej to bilo neskladno urejeno. Tako je več kot na dlani, da je denar za intervencije v kmetijstvu dosegel svoj namen.

Kmetijstvo je v zadnjih letih v vse večji krizi predvsem zaradi nesorazmernega povečevanja cen vhodnega reprodukcijskega materiala v primerjavi s cenami končnih kmetijskih pridelkov in zaradi za kmetijstvo nesprijemljivo visokih obrestnih mer, postajajo intervencijska sredstva za pospeševanje kmetijske proizvodnje vse pomembnejša. Intervencijska sredstva predstavljajo zelo pomembno vlogo pri izvedbi vseh najnujnih agrotehniških ukrepov. V sedanjih zaostrenih gospodarskih situaciji bi bilo brez njih nemogoče gospodariti. Ne koristimo jih zgolj za pokrivanje prekomerne rasti stroškov (pitanje, mleko), ampak imajo pomembno vlogo pri usmerjanju najustrežnejših agrotehniških ukrepov (zadostno in pravočasno gnojenje, nakup primernih semen in krmil, planinski pašniki), pri vzdrževanju in izboljševanju selekcijskega potenciala črede

(premija za obnovo in povečanje črede, umetno osemenje, regres nabave plemenjakov), za prenos znanja v kmetijsko proizvodnjo (pospeševalna služba, izobraževanje kmetov, analiza tal in krme). Zaradi širšega zajetja znižujemo stroške na enoto (kolektivno zavarovanje živine, umetno osemenje) in ne nazadnje zaradi težavnih ekonomskih pogojev pitanja govedu z intervencijskimi sredstvi vzdržujemo stalež pitancev in s tem zagotavljamo redno oskrbo prebivalcev z mesom (uslužnostno pitanje, regres naseljevanja telet, regres obresti za pitovno proizvodnjo).

Zanesljivo lahko trdimo, da so sredstva intervencijskega sklada za pospeševanje kmetijske proizvodnje bistveno prispevala k rasti kmetijske proizvodnje v naši občini. Proizvodnja mleka je v porastu tudi v letošnjem polletju, primerjalno za lansko enako obdobje z indeksom 103,7. Kljub neugodnim pogojem za pitovno proizvodnjo ugotavljamo, da so ravno intervencijska sredstva pripomogla k temu, da je ta proizvodnja ostala na lanskoletni višini.

Prevladuje mnenje, da bi brez teh intervencijskih sredstev kmetijska proizvodnja padala, zato je tudi za v bodoče treba zagotoviti združevanje sredstev za intervencije v proizvodnjo hrane.

»Zagorel« je planinski dom

V splet dejavnosti v mesecu požarne varnosti je sodila tudi nedeljska skupna vaja občinskih gasilskih zvez Mozirje in Ravne na Koroškem. Gasilci obeh sosednjih dolin so tako pričeli urediti željo za tesnejše sodelovanje, ki so jo izrekli na letošnjih občinskih zborih obeh občinskih zvez. Nedeljska akcija je pokazala, da je bila ta želja še kako upravičena, bodoče sodelovanje pa bo zagotovo prispevalo lep delež k še boljši pripravljenosti in usposobljenosti koroških in gornjesavinjskih gasilcev.

V nedeljo dopoldne je tako »zagorelo ostriše« planinskega doma na Smrekovcu. Ogenj se je razširil na vse poslopje, potrebno je bilo reševanje planincev iz doma, požar pa je zajel tudi bližnji gozd. Gasilci z obeh strani razmeroma visokega Smrekovca so s tem želeli preveriti v kakšnem času lahko prihitijo na kraj morebitnega požara s svojimi avtomobili, cisternami in opremo. Vaja je pokazala, da so prišli do doma v znatno krajšem času, kot so sicer predvidevali in tudi to spoznanje bodo lahko koristno uporabili pri oblikovanju svojih požarnovarnostnih načrtov. Ob tem so gasilci mozirske občine preverjali tudi delovanje in slišnost UKV zvez, ki so jih lani namestili v svoje avtomobile, vsi skupaj pa so na srečanju po sklenjeni vaji izmenjali izkušnje, navezali nove stike in se dogovorili o nadaljnjem sodelovanju.

Na vaji so sodelovala društva Prevalje, Ravne, Mežica in Črna S.

VARČEVALCI!

Če želite svoje dinarske prihranke še povečati, se oglasite v Ljubljanski banki Temeljni banki Velenje, kjer vam nudimo možnost vezave hranilne vloge nad 3 mesece z letno diskontno obrestno mero 42% in nad 6 mesecev z letno diskontno obrestno mero 48%.

	nevezana sredstva	3 mesečni depoziti	6 mesečni depoziti
obrestna mera	7,5%	42%	48%
doba varčevanja	180 dni	180 dni	180 dni
glavnica	100.000.— din	100.000.— din	100.000.— din
vaša glavnica se poveča	3.699.— din	18.074.— din	21.358.— din

Ugodnost 3 in 6 mesečne vezave je še ta, da vam banka po preteku vezave takoj pripiše obresti.

Vse podrobnejše informacije dobite v vseh enotah Ljubljanske banke Temeljne banke Velenje.

Ljubljanska banka
Temeljna banka
VELENJE

Med govorom mg. Andreja Vovka

Obletnica frančiškanske šole

Pred koncem šolskega leta je pripravila obletnico šolstva v Nazarjah osnovna šola. Gre za častljivo obletnico — 200 let. Ker pa je prva šola v tem kraju bila v nazarskem samostanu in so jo vse do leta 1941 vodili frančiškani, je bila osrednja slovesnost z odkritjem spominske plošče pred frančiškanskim samostanom v Nazarjah.

Zbralo se je veliko ljudi, nekdanjih šolarjev, predstavnikov javnega življenja, navzoči pa so bili tudi visoki cerkveni predstavniki z lavantinskim škofom dr. Krambergerjem na čelu.

Najprej je v imenu slovenske frančiškanske province navzoče pozdravil nazarski župnik P. Boris. Nato pa je prevzel besedo mg. Andrej Vovko, višji kustos Slovenskega šolskega muzeja v Ljubljani, ki je zelo pregledno prikazal preteklost šolstva pri nas in še posebej nazarskega. Poudaril je pomen slovenskih šol na takratnem Štajerskem, ki je še

prav posebno bilo pod pritiskom raznarodovanja. Zato je tudi nazarska šola bila oporišče slovenstva, svojo nalogo pa je častno opravljala vse do prihoda okupatorja, ki je šolo zaprl, frančiškane pa razgnal. V imenu občinske kulturne skupnosti je pozdravil navzoče njen predsednik Alojz Plaznik in odkril spominsko ploščo, to je omogočila kulturna skupnost, kar potrjuje veliko kulturno poslanstvo nekdanje frančiškanske šole v Nazarjah.

Zelo lep kulturni spored so predvajali nazarski mladinci, člani domačega prosvetnega društva. Tako se je spet pokazalo, da deklški pevski zbor pod vodstvom Tadeje Urank povsod uspešno sodeluje. Šolski pevski zbor pod vodstvom Olge Klemše, ob spremljavi kitar pa je dopolnil lep kulturni užitek. Recitacija Francija Kotonika je zaokrožila vsebinsko posrečen spored.

Udeleženci so si nato ogledali razstavo nazarskega šolstva v razstavnici sobi samostana.

O vodnem gospodarstvu

Izvršni svet občine Mozirje je podrobno obravnavalo stanje v vodnem gospodarstvu. Obravnavali so tudi predvideno ustanovitev enote območne vodne skupnosti v občini. Ugotavljali so togost poslovanja vodnega gospodarstva, ki se predvsem pri vzdrževalnih delih vede neelastično, kar povzroča ne eni strani škodo, na drugi pa višje stroške vzdrževanja. Ugotavljali so dalje, da je sodelovanje vodnega gospodarstva z uporabniki prostora slabo. Glede na vse te ugotovitve so sprejeli tele sklepe:

Zadolžujejo Komite za družbeno ekonomski razvoj in urejanje prostora, da obravnavano gradivo dopolni s:

— podatki o izvršitvi plana vodnogospodarskih del na območju občine za preteklo leto,

— dodatno obrazložitvijo k dogovoru o ustanovitvi enote območne skupnosti (operativizacija),

— plan prilivov sredstev in virov

Tako dopolnjeno gradivo posreduje v razpravo v krajevne skupnosti in v OZD, določijo rok za obravnavo in ga na podlagi ugotovitev posreduje v obravnavo

občinski skupščini.

Izvršni svet podpira ustanovitev enote območne vodne skupnosti v občini in bo usmerjal vse spremljajoče aktivnosti, da bomo enoto ustanovili do 31. 12. 1986.

Izvršni svet bo predlagal Svetu občin celjskega območja, da vrstni na dnevni red svojih zasedanj problematiko vodnega gospodarstva z vidika enotnega razreševanja v občinah in preliivanja sredstev v ohranjanje virov pitne vode.

O ustanovitvi enote OVS bomo razpravljali tudi s poslovnimi organi na prvem sklicanem sestanku aktivna direktorjev.

Izvršni svet apelira na PUV NIVO Celje, da hitreje odpravlja manjše poškodbe na vodnogospodarskih objektih v cilju preprečevanja vzrokov za nastajanje še večje materialne škode. V ta namen bo Izvršni svet s pooblaščenim izvajalcem vodnogospodarskih del, organiziral razgovor in predlagal, da navežejo stike s krajevnimi skupnostmi in se eventualno dogovorijo o prenosu in financiranju opravljanja manjših vzdrževalnih del s čimer bi gotovo racionalnejše in smotnejše uporabili razpoložljiva sredstva.

Med vajo na Smrekovcu

Knjiga, ki glasno obtožuje

Septembra je bila javnosti predstavljena knjiga Aleksandra Videčnika Kmečko delavstvo v Gornji Savinjski dolini med prvo in drugo svetovno vojno, izdal jo je Občinski sindikalni svet Mozirje.

Na dobrih 50 straneh nam avtor postreže z zgodovinskim pregledom sestave prebivalstva v naši dolini, pri čemer ga v obravnavanem času najbolj zanima najbolj brezpraven sloj, to je tako imenovano kmečko delavstvo, torej hlapci, dekline in pastirji, poleg tega pa še kočarji, najemniki in dninarji, skratka vsi tisti, ki so si služili (po navadi samo) kruh z delom na kmetiji, ki ni bila njihova last. Prikazane imamo tudi zasluge med obema vojnama, medtem ko o položaju kmečkega delavstva v zakonodaji skoraj ni kaj pisati; razen posameznikov se za mučenike iz prve polovice tega stoletja ni zavzel nihče. Oblast si je pred dejstvom o njihovem obstoju najraje zakrila oči — v predvojni statistiki so podatki o številu npr. dekel in hlapcev skriti v rubriki, ki zajema vse kmečko prebivalstvo, torej tisto, ki je živelo od kmečkega dela, nič pa ne pove o dejanski sestavi te skupine prebivalstva.

Tu so torej zelo dobro zbrani avtorjevi podatki in dejstva, in sicer iz dokumentov in pričevanj — gre skratka za utemeljeno in z dokazi podprto razpravo o položaju kmečkega delavstva s stališča treh strok: zgodovine, družboslovja in etnologije.

V drugi polovici knjige pa najdemo 25 pričevanj, v katerih gre za osebne vtise in spomine nekdanjih hlapcev in dekel. Njihove izpovedi so grenke in pretresljive, vendar kljub vsem prestalim ponižanjem in krivicam presenetljivo obzirne do nekdanjih izkoriščevalskih delodajalcev, kakršnih je bila večina. Je tako zaradi občutka manjvrednosti in spoštovanja do gospodarja (gospodarjev) ali zaradi zadovoljstva z današnjimi neprimerne boljšimi razmerami, ki tako širokega in brezobzirnega izkoriščanja ne dovoljujejo več? Ali pa morda zaradi obojega skupaj?

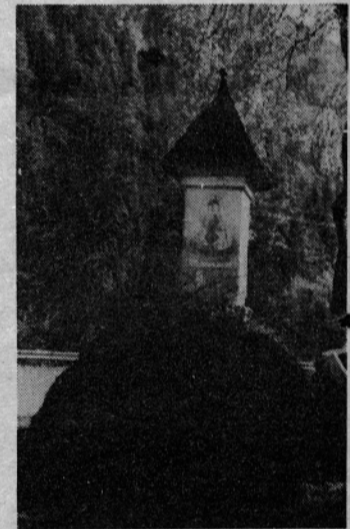
Knjiga noče obtoževati in noče biti kritika časa, ki je povzročil toliko nepopravljivih krivic. Toda pred predvojni sistem je omogočal najbolj grobo izkoriščanje, izkoriščevalci pa so bili posamezni kmetje delodajalci, ki so popolnoma pozabili na človeško v sebi in v drugih. Knjiga je obtožnica, vendar ne išče obtožencev in jih tudi ne potrebuje, ker jo zanima usoda tistih, ki bi lahko bili tožniki.

Mlajša generacija služenja na kmetih sčasoma ne bo več poznala oziroma ga bo le iz te knjige (in to je njena velika vrednost), ki nam bo podobne nečloveške odnose med ljudmi pomagala spoznavati in izko-

reninjati. Kajti življenje mora biti kaj več kot le boj za golo preživetje, kar je bilo največkrat življenje hlapcev, dekel in pastirjev, kočarjev, najemnikov in dninarjev pred drugo svetovno vojno.

Izrazje (besedje) v drugem, pričevanjskem delu knjige je velikokrat posneto po naravnem, kar je razveseljivo. Mogoče bi bilo treba posvetiti malo več pozornosti ločenju med prvo- in tretjeosebni pripovedovanjem (to je med tistim, kar dobesedno — med narekovaji — pove pričevalec, in tistim, kar zapiše po pripovedovanju ali komentira avtor). In k fotografiji na prvi strani ovitka bi si bralec želel kako razlago, vsaj tako, kot je na predzadnji. A to sta malenkostni pomanjkljivosti.

Zaradi časovnega okvira, ki je zapisan v naslovu, ni tudi nič rečeno o spremembi položaja kmečkega delavstva v novi Jugoslaviji, ko je formalno prišlo sicer do izboljšav, tragedije pa so se dogajale še naprej. Toda zelo poučno bi bilo izvedeti kaj več o pogosto izgubljenih bojih za pokojnino, ko je na mesto nekdanjega izkoriščevalca stopila trdosročna birokracija, ki je branila svoje interese. Kdor prebere to knjigo, bo spoznal, da recimo otrok pri 13 letih (ali še prej), ki je služil na kaki kmetiji, bil v breme, temveč garač, ki se

Bevkovo znamenje v Robanovem kotu

je pač moral sprijazniti z zanamovanostjo revščine in ki je po svoje prispeval k večji trdnosti kmetije, na kateri je za katero je delal.

Novejši čas tovrstnim raziskavam ni namenil kdo ve kakšne pozornosti, zato smo lahko res veselili Videčnikove knjige, še posebej ker se je v njej oddolžil (vsaj moralno) ravno našim rojakom, ki so s svojimi pleči marsikdaj podpirali tri vogale na prvi pogled spoštovanja vrednih kmetij.

Knjiga nas seznanja z nečloveškim časom in ponižujočim položajem kmečkega delavstva pred drugo svetovno vojno v naši dolini, vse to se ne sme več ponoviti. Nemogoče jo je brati neprizadet.

Peter Weiss

Poslovnost in še kaj več

Vsako je slabe volje, ko mu odpove televizijski sprejemnik. Tako sem tudi jaz v septembru ostal brez slike na ekranu. Kaj sedaj? Nekdo mi je svetoval TV Servis v Spodnji Rečici. Izkušnje doslej so bile s podobnimi delavnicami slabe, zato se nisem kaj prida nadejal, k sem poiskal servisera Vlada Pintarja, ki je lastnik omenjene delavnice na Rečici. Pa se res izplačalo! Prišel je namreč še isti dan, pogledal moj sprejemnik in se lotil popravila. Ko je ugotovil, da nima določenega dela, je prinesel drugi sprejemnik iz svoje delavnice in mi ga posodil, ker bo pač nekaj dni trajalo, da bo priskrbel potreben del. Torej je poskrbel, da med tem nisem bil brez televizije. To je nekaj kar se v današnjih časih le redko zgodi, pa tudi slišati ni bilo kaj podobnega. Običajno se servisierji obnašajo oblastno, lastniki aparatov, avtomobilov in še česa pa zelo ponižno, kajti treba je pač potrpeti in paziti, da si ne zapraviš servisierjevo naklonjenost...

Vsekakor se javno zahvalim TV Servisu Vlada Pintarja na Spodnji Rečici in ga priporočam vsakomur!

Stanko Pisaneč, Mozirje 184

V razmerah kakršne so bile v tedanjem obdobju naj bi Anča hodila na dnino, kajti bila je kmečka ženska in preužitak na mali kmetiji je obsegal samo dosmrtno stanovanje v štibelcu, kosilo pri skupni mizi in po lonček mleka ter kos kruha za zajtrk in večerjo. Seveda pa le v primeru, da ostane samska. Gospodinja, Ančina svačinja je rada pozabljala na obveznosti, zato jo je morala Anča večkrat opomniti, ako je hotela obdržati svoje pravice.

Anča ni hodila na dnino. Oprijela se je drugega posla. Ni bil kdove kako donosen, ne zavidanja vreden, jo je pa veselil. Raje je »kšeftala«, kot je temu rekla, kakor se po kolenih plazila po njivah in ruvala plevel ali gonila motiko.

Imela je dar, da je življenje gledala in jemala z lahke, prijete plat. Bila je vedra in dovtipna. Pogosto je na račun skopuhov in oderuhov zinila kakšno pikro, a nihče njenih besed ni jemal za hučo. »Anča je pač Anča,« so rekli, »kdo bi ji zameril.«

Barantala je z vsem, kar je dajalo upanje na zaslužek. Hodila je od hiše do hiše, od vasi do vasi. Kupovala je maslo, med, jajca, kokoši in piščance, njene koristi so slonele na ponudbi in povpraševanju. Kadar je bila letina dobra, si je oprtala koš in šla na Dobrovlje po češnje, jeseni pa v gozdovih nabirala kostanj. Kar je sama nabrala je prineslo čisti dobiček. Česar ni prodala v domačem kraju, je nesla v Celje ali kam drugam. Do Šmartnega ob Paki je šla peš, naprej z vlakom.

No, z vlakom se je Anča zelo rada vozila. To je bil zanjo poseben užitek in med vožnjo si je odpočila. Petnajst ali več kilometrov, ki jih je prehodila

do železniške postaje, otovorjena kot mula in še bosa povrh niso bile mačje solze. Sicer pa: v Celje ni šla na izlet in kot prihranek je štela tudi, če ni preveč gulila podplatov na čevljih.

Rada se je pohvalila, da ima vedno polne roke dela in v tem resnično ni pretiravala. Brez dveh cekarjev in pogosto še s košem na hrbtu, se je kar ni dalo predstavljati, razen v postelji. Obogatela pa Anča kljub temu ni. »Kšeft« je prinašal le toliko cvenka, da je shajala in nekaj dajala na stran kot »obratna sredstva«.

Za »rajžo« v Celje se je Anča lepše oblekla in svoja dva cekarja drugače oprtala. Enega je obesila na krepelce in ga dvignila na ramo, druga roka pa je s cekarjem vred visela navzdol. Na ta način je enkrat razbremenila eno, drugič drugo roko. »Potem bi si jih gotovo že do tal nategnila,« se je pošalila, če jo je kdo vprašal, zakaj nosi cekar na prekli.

Na takih potovanjih je Anča utegnila razmišljati. Karkoli je premlevala v sebi, je jasno izražal njen obraz in kretnje, ne da bi se tega zavedala. V mislih je imela ljudi, s katerimi je kupčevala ter jih na podlagi svojih izkušenj delila na dobre in slabe. Gospodinji, ki bi vse kar so hotele prodati, rade prodale za prvotno blago, kar pa kupile dobile zastoj, Anča ni marala. Takšne »tičke« je vedno na kratko zavrnila in njihovega praga ni prestopila še dolgo po tem.

Neko zgodnje jutro je Anča stopala po široki travnati poti med žitnimi polji, bosa in otovorjena. Njene obrvi so bile namrščene, oči jezne. »Preklemana Katra,« se je hudovala predse. »Same klopotce bi mi

rada prodala. Iz apna je vzela jajca, trdila pa, da so sveža. Na vrh je, goljufivka, položila nekaj večeraj znesenih, spodaj so bila pa smrdljiva. Ja, res prijazno! Sama bi mi jih rada zložila v cekar... Ej, Katra, ne boš!« je bruhnilo iz nje in roka na krepelcu je kar sama sunila naprej in pokazala figo.

Preden se je zamišljeni Anči kaj posvetilo, je za njenim hrbtom že reklo »čmok«. Na mestu je obstala in v strahu zamižala. Seveda: v svoji sveti jezi je preveč dvignila podlaket. Pozabila je na krepelce in cekar. Spredaj se je dvignilo, zadaj pa zaradi teže povsilo. Počasi kot bi bila stara sto let se je Anča zasukala in razprla oči. Iz cekarja je že tekla gladka jajčna masa in razbite lupine.

Marija kokarska, vse sem potokla!« je vzkliknila. Res, nesreča je bila blizu, kajti malo je manjkalo, da osupla Anča ni na tla spustila še drugega cekarja.

Krepko je vzdihnila, varno odložila tovor, potem pa se sesedla kot prazna vreča. S prekrizanimi prsti v naročju kakor pri molitvi in izgubljenim pogledom je boljčala v tisto, kar bi po božji pravici moralo celo in še danes priti v Celje. »Ja,« je rekla čez čas in si pokimala, »če je človek avšast; je pa avšast, treba mi je bilo misliti na Katro in njene »zaprke!«

Pomilovalno, kot v obtožbo sama sebi je še enkrat vzdihnila in počasi vstala. Ozrla se je gor in dol po poti in na njive. Nikjer ni bilo nikogar. Kakih sto metrov naprej je tekel potok, ki bi ga, če bi šlo vse po sreči že prebredla; zdaj pa bo zaključil njeno potovanje.

Nič več se ni obotavljala. Z eno roko je prišla osovraženi

cekar, z drugo vanj zmetala jajčne razbitine in odšla k potoku. Počlenila je in potopila cekar.

Tako!« je stisnila skozi škrobaste zobe. »Moj zaslužek je in bo splaval po vodi. Dobesedno splaval! Ja, Anča ančasta, več soli v glavo ali pa pusti svoj kšeft!«

Bosa je Anča stala v vodi in prala cekar. Bolj, ko je bil moker, težji je bil.

Kakor bi bil cekar živo bitje in le on največ kriv nesreče, ga je ves čas tiho zmerjala, nato pa nataknila nazaj na krepelce in mu prerokovala:

»Zdaj, ko si prazen kar bingljaj, poln pa, dokler bom živa ne boš več, pa če bi bil težak, da bi jezik molela iz ust!... Ja, vsaka šola nekaj stane,« je bistroumno pribila.

Z enim cekarjem se ni splačalo iti v Celje. To je Anča že vedela. Rada ali nerada je krenila nazaj proti domu. Vračala se je po drugi poti, proti Hudi mlaki, od gozda naprej pa med njivami, dokler ni prišla med poslopja in hitro smuknila v svoj štibelec. V njem je ostala tisti in še naslednji dan. Da je prej in trdno zaspala, si je skuhal močan žajbljev in marajonov čaj.

Spočita in naspana je Anča drugi dan že bolj vedro gledala. »Eh, kaj se bom žrla,« je ugotavljala. »Zdrava sem in svoj štibelec imam, škatla, skrita pod omaro pa tudi ni prazna. Če ne bom »štora« kot sem bila včeraj, me ne bo konec.

Potovke Anče res ni bilo konec. Čez leto ali dve je svojo zgodbo pripovedovala z vedrim in smejočim obrazom. Obogatela ni, na »kant« kakor se je tedaj bala, pa tudi ni prišla.

Štefka Petek

Kdo so šolarji? Ste med njimi? Sporočite.

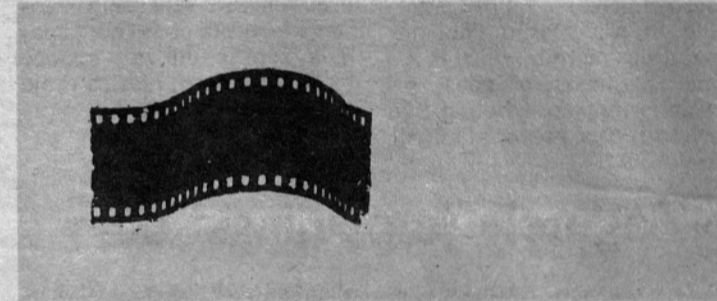
Veterinarska postaja Mozirje — dežurstvo

13. 10. do 19. 10. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
20. 10. do 26. 10. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-219
27. 10. do 2. 11. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-179
2. 11. do 9. 11. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
10. 11. do 16. 11. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-219
17. 11. do 23. 11. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-179
SŠ veterinarska postaja Mozirje, tel. 831-017

Dežurna služba Elektro Celje

Nadzorništvo Nazarje za mesec november 86

- Od 27. 10. do 2. 11. Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910
Od 3. 11. do 9. 11. Nadvežnik Srečo, Nizka, tel. 831-706
Od 10. 11. do 16. 11. Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
Od 17. 11. do 22. 11. Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-203
Od 23. 11. do 30. 11. Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
V slučaju kakšne spremembe pokličite elektro Celje, tel. 25-841, kjer dobite potrebne informacije.

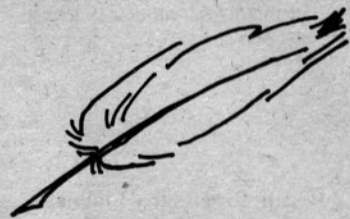

Kino Mozirje v novembru

- 1., 2. BREZ ZLOBE — ameriški film — drama
4. NOČNA IZMENA — ameriški film — komedija
6. LJUBEZEN Z ZVEZDAMI — ameriški film — erotična komedija
8., 9. HERKUL — italijanski film — zgodovinski spektakel
11. STRAJKER — ameriški film — pustolovski
13. PORKIS — ameriški film — mladinski
15., 16. DO ZADNJEGA DIHA — ameriški film — ljubezenska drama
18. APOKALIPSA JUTRI — italijanski film — pustolovski
20. MAČJI SINDROM — grški film — erotičen
22., 23. KONAN — ameriški film — pustolovski
25. BILITIS — francoski film — ljubezenski
27. PING IN PONG — ameriški film — karate
29., 30. ŽENSKA V RDEČEM — ameriški film — komedija

Kino Nazarje v novembru

1. — 2. BELMONDO PROFESIONALEC, francoski film — avanturistični
5. BEG IZ PEKLA DŽUNGLE, italijansko-španski film — akcijski
8. — 9. ČRNI PETEK ZA GANGSTERJE, angleški — akcijski
12. KUČKA, angleški film
15. — 16. VOJŠČAKI ŠAOLINA, Hong-kong film — karate spektakel
19. NAJVEČJI ROP BANKE, angleški film — kriminalka
22. — 23. BOMBANDER, italijanski film — akcijski
26. NEW YORK 1997, ameriški film — akcijski
29. — 30. UŽIČKA REPUBLIKA, jugoslovanski — vojni

Nove knjige v občinski matični knjižnici

LEPOSLOVJE: Morović, A.: Prosti tek. Hönn, R.: Gozdovnik pešendaš. Asimov, I.: Jeklene votline. Wells, G. H.: Ljudje kot bogovi. Vipotnik, J.: Oseminštirideseto. Vojnovič, V.: Prestolonaslednik (nadaljevanje Prigode vojaka Čonkina). Lainšček, D.: Cirkusnar.

STROKOVNA LITERATURA: Špiler, J.: Basic: uvod v računalništvo in programski jezik. Novak, V.: Spominška soba Vladimira Levstika. Debeljak, J.: Trubarjeva Raščica nekdanj in danes. Mackenzie, N. J.: Dickens. Stopar: Gradovi na Slovenskem. Titchmarsh, A.: Vrtnarske tehnike. Mesenel: Tisnikar.

MLADINSKA LITERATURA: Tušek, I.: Pripovedke z Martini vrha. Pavji rep: basni

Primož Trubar in Zgornja Savinjska dolina

(2. del)

Prejšnjikrat smo si lahko prebrali odlomka iz dveh knjig (iz leta 1562 in 1575), v katerih Trubar piše o gradnji cerkve v Novi Štifti. Danes pa so na vrsti še odlomki iz Trubarjevih pisem, kjer prav tako govori o Novi Štifti, poleg tega pa tudi o Gornjem Gradu, kjer je v tistem času živel ljubljanski škof Peter Seebach.

3. Med svojim bivanjem na Nemškem je Trubar dobil pozvabilo, naj prevzame mesto superintendenta, tj. vodja protestantske cerkve v Ljubljani. Ko se je junija 1561 vrnil, je za to izvedel škof Seebach v Gornjem Gradu. Trubarja je pozval, naj pove, kako je prišel z tujine v Ljubljano. Odgovor, ki je bil poslan 8. julija 1561 iz Ljubljane, se začne takole: »Prečastiti knez in milostni gospod! Vaše knežje milosti pismo, naslovljeno name z datumom 3. julija, napisano v Gornjem Gradu, sem s spodobnim spoštovanjem prejel po gospodu Felicijanu Turku...« Š Trubarjevo razlago je bil škof zadovoljen, saj je bil preveč nebojevit in len, da bi odločno ukrepal proti svojnemu verskemu nasprotniku. Čisto drugačen pa je bil njegov naslednik Tomaž Hren.)

4. V pismu kralju Maksimilijanu, ki je bil naklonjen protestantom, je Trubar 27. oktobra 1561 iz nemškega Jracha pozval vladarja, naj omaga »ubogim Kranjcem« na koncu pa je dodal: »Tako radi v tem času mlada nesramna ženska trdi, da devica Marija z njo govori ter hoče imeti otrovo cerkev na griču pri Gornjem Gradu; pri tem so ji potem pomagali ljubljanska polnica in drugi duhovniki, pa stvar tako daleč spravili, da ne-

kaj tisoč ljudi tja roma in tam veliko denarja, mnogo živine in obleke žrtvuje; od tega imajo oni tudi svojo lepo korist, ubogo preprosto ljudstvenca pa se žal močno kvari in spet odvrča. In to je gotovo resnica. O tem lahko vaše kraljevo veličanstvo še natančno poizve pri Kranjcih in Spodnještajercih.«

5. Joštu Gallenbergu in ostalim je pisal Trubar iz Uracha 10. februarja 1562; povzema vsebino predgovora h glagolskemu prvemu delu novega testamenta. Pravi, da je opisal kristjane in »njihove navade, lastnosti, običaje, obrede, izročila, vero, praznoverje«. k čemur v oklepajih dodaja: »tudi romarsko pot pri Gornjem Gradu sem opisal.«

6. V predgovoru h glagolskemu prvemu delu novega testamenta, ki je bil predstavljen v pretekli številki pod točko 1, je Trubar govoril o začetkih gradnje cerkve v Novi Štifti, ni pa omenjal škofa Seebacha, za katerega je v tej zvezi vedel in ki je po svoji čudežni ozdravitvi podprl graditev cerkve in je zanjo dobil iz Rima tudi pravico do odpustkov. Svoje ravnanje pojasnjuje v pismu Joštu Gallenbergu in ostalim 11. aprila 1562 iz Uracha takole: »Škof v Magdeburgu in škof v Halleju na Saškem reformirata svoji škofiji po augsburški veroizpovedi. Tako je. Če bi mogli mi našega škofa pripraviti do tega! Lahko mu poveste: le zaradi upanja, da bo pristopil k naši cerkvi, ker je na Avstrijskem delil zakrament pod obema podobama, sem mu prizanesel in v opisu novega gornjegrajskega romanja v predgovoru k hrvaški zavezi, da ga nisem imenoval in zabeležil z imenom. Če

pa se bo po nepotrebnem usajal zoper pravo vero, naj ve, da se mu ne bo dobro godilo in da bo pustil za seboj večno slab spomin.«

7. Sredi leta 1562 se je Trubar spet vrnil v Ljubljano, proti koncu tega leta pa je škof Seebach začel proti njemu napad, ki je dosegel vrh v zaslišanju, na katerem je Trubar odgovarjal odkrito in tako priznal popoln prelom s katoliško cerkvijo. Trubar je škofu poslal odgovor na poziv 30. novembra 1562 iz Ljubljane; naslov pisma se glasi takole: »Prečastitemu knezu in gospodu, gospodu Petru; ljubljanskemu škofu, rimskocesarkega veličanstva svetovalcu itd., mojemu milostnemu gospodu. Gornji Grad.« (Zanimivo je, da se je naslovni kraj v prevodu Trubarjevih pisem enostavno izgubil.)

8. Kmalu zatem so protestanti začeli gonjo proti škofu, medtem ko je Trubar imel vsaj nekaj časa mir. V pismu Ivanu Ungnadu 8. julija 1563 iz Ljubljane je pisal o tem, kako so škofu Seebachu zapečatili in popisali vse imetje inkvizitorji, ki jih je določil Rim, ker je Seebach menda oškodoval cerkveno posest. Deželni glavar, vicedom in italijanski škof, ki so med drugimi vodili preiskavo, so v soboto, 3. julija 1563, zvečer — kot piše Trubar — odjezdili »v Gornji Grad; jahali so vso noč in prispeli tja v nedeljo zjutraj; popisali so vse stvari, prešteli denar, ki ga ni bilo malo, med njim tudi mnogo starih zlatnikov, in vse spet zapečatili; nato so poslali po škofa v Kranj, mu naznanili, po kakšnem ukazu so morali storiti, in mu naročili, da mora pustiti

Savinjske NOVICE

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno - Izdaja SZDL občine Mozirje - Urejuje uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik - Fotografska priprava Ciril Sem - Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon: (063) 831-609 - Ziro račun pri SDK ekspozičura Mozirje, številka: 52810-637-55424 - Savinjske novice, glasilo SO Mozirje - Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu DIC, toz Grafika Novo mesto - Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani - Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.